

Társasági
plátó a num.
No. 224715/928.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Popp

18. Telefon: 9-77. Előfizetési Árak:
Savonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej.
Külföldre: Havonta 2, ne-
gyedévre 12, egészévre 24.
Cikkek díjazás szerint.
"KELET" az erdélyi és bányászati
szociális és politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Ára 5 lej

Kedd, 1935. szept. 17.

5695. EV. XVIII. SZÁM
ELUL 19. 208. SZÁM.

Megfosztották a németországi zsidókat állampolgárságuktól

(Tudósítás az 5-ik oldalon)

Nagy csipő, széles talp

Egy igen előkelő német napilapnak, a Münchener Neuesten Nachrichten hasábjain jelent meg az alábbi apróhirdetés:

„Orvos, ötvenkét éves, extra-tiszta árja fajából való, volt tannenbergi frontharcos, minthogy falun akar letelepedni, törvényes házasság céljából ugyanolyan régi fajból származó hajadont keres, aki férfitudókkal ajánlkozna meg. A hajadon egyszerű kell legyen, nagy csipőjű, széles talpu, széles sarku, vagyis tökéletesen egészséges lény, aki nem hord ékszert, nincs vagyona és hajlandó a legnehezebb, legdurvább munka elvégzésére.

Aki ki ismét találja magát és hajlandó erre a házasságra, írjon nyomban, közzétét kizárásával, a legteljesebb díszkréció biztosítva van.“

Ez a házassági hirdetés veszedelmesen hasonlít ahhoz az apróhirdetéshez, ami az egyik clujai delután lap legutóbbi számában jelent meg, mondván:

„Sürgősen keresek megvételre tiszta, svájci fajta tehénre, amely alkalmas simenthali bikával való párosításra, naponta 16 liter tejet tud adni és egészséges, alkalmas borjakat fiadhat. Szükség esetén mezőgazdasági munkára is alkalmas, ekébe utgható. Ajánlatokat: V. S. jellegre a kiadóba.“

Különbség a két hirdetés között az, hogy az, aki tehénre akar vásárolni, a hirdetésében nem beszél ékszeréről, no meg, hogy a simenthali bikával való párosítás nagyobb garanciát nyújt férfi utódok származására, mint egy orvos, aki történetesen már 52 éves.

Mindenesetre karakterisztikus ez a hirdetés abból a szempontból, hogy vételek a hitlerizmus a nőről. Egyszerű gyermekgyár, a német hadsereg számára.

Vajjon nincsen már a német nőben nyoma a széke Loreleynak, amiről Heine dalolt.

Az albertai utópia

A kanadai Alberta államban nemrégiben különös esemény történt. A tartománygyűlési választásokon a „Szociális Bank” jelzővel fellepett William Aberhart nevű tanító a 63 képviselő hely közül ötvenet hódított el.

Ki ez az ember, aki szinte az ismeretlenségig feltűnt, ilyen széles politikai sikert aratott és mi az a program, amellyel az albertai parasztokat a maga számára meg tudta hódítani?

William Aberhart Ontario államból származik és jelenleg Calgary városban tanít. Egy időben hathatós propagandát fejtett ki a szociális érdekekben és résztvett a Kanadában erős talajra talált újkeresztény mozgalomban. Később tanulmányozni kezdte az úgynevezett „Douglas-tervet” és — amint a Times írja — a Szentírás összekeverte a közgazdasággal. Nagy sikert aratott pénzügyi tervének alapelvei a következők:

„Társadalmi kompenzációs pénztárak” alapítanak és ennél a pénztárnál minden egyes állampolgár részére folyószámlát nyitnak. Minden egyes állampolgár ettől az intézménytől havi 25 dollár osztalékot kap, „a tartomány, illetve az ország természeti kincsének felhasználása” címén. Az összes alkalmazotti fizetéseket esekkelkel rendezik és a pénz el fog tűnni, mert a különböző ügyletek átirás (virement) útján nyerveknek ellentézt. Ezekről az ügyletekről, illetve az egyik számláról a másikra való átirásról a „Kompenzációs Pénztárnál” vezetne kmajd könyveket. Természetesen felmerül a kérdés, hogy

Ujabb tiznap halasztást szenved a kormány átszervezése

Véglegesen november 15 re halasztották a kormány átszervezését

Bucuresti, szeptember 16. Tatarescu miniszterelnök visszaérkezett Bucurestibe és most már valószínűleg befejezettnek nyilvánítja nyári szünetét. Ma érkezik a fővárosba Dinu Bratianu is, akivel Tatarescu találkozni fog és ez alkalommal végleg befejezik a kormány kiegészítésére vonatkozó megbeszéléseket. Nehézségeket nem várnak a lapok, mert Bratianu Dinu szerint is Tatarescu a miniszterelnök és ő felelős tehát szabadkezelt kell kapnia munka társainak megválasztásánál.

A Dimineata szerint Costinescu marad az egészségügy élén, Iuca lesz az ipartügyi miniszter, míg helyette a belügyben Costel Tataranu lenne az új miniszter. Ha pénzügyi alminisztert neveznek ki a Banca Nationala élére, akkor Alimanisteanu lesz az utódja. Véglegesen látszik Bentoiu kinevezése az igazságügyi minisztériumba.

E hét folyamán a kormány folytatja az új törvényjavaslatok megvitatását.

Bucuresti, szeptember 16. Ma délelőtt Tatarescu, Incul et Franasovici értekezletet tartottak. A Tempo értesülése szerint a kormány esetleges átszervezésére csupán a parlament megnyitása előtt kerül sor. Kormánykörök kijelentik, hogy az átszervezés kérdésében teljes összhang, illetve megegyezés áll fenn Tatarescu és Dinu

Bratianu pártelnök között. A Credinta írja, hogy a parlament megnyitását véglegesen november 15-ben állapították meg. Addig a kormány tagjai siettetni fogják a törvényhozó testületek elé terjesztendő törvényjavaslatok előkészítő munkálatait.

Bucuresti, szeptember 16. Az Adeverul kormánykörökből nyert értesülései alapján közli, hogy a kormány-átszervezése és az új bankormányzó kinevezése még tíz napos késést szenved. Ma délelőtt Sinaioról a fővárosba érkezett Dinu Bratianu, aki valószínűleg a nap folyamán megbeszélést tart Tatarescuval.

Bucuresti, szeptember 16. Madgearu ma Topoloveniben meglátogatta Mihalachet, akivel közölte, hogy Maniu helyesli a pártvezetőség legutóbbi ülésén hozott határozatokat és szeptember 27-én a fővárosba megy és résztvesz a központi végrehajtóbizottság ülésén. Madgearu egyébként holnap Berlinbe utazik tanulmányi célból.

— Megnyílt Budapesten a nemzetközi dermatológiai kongresszus. Budapestről jelentik: Vasárnap nyílt meg a 9-ik dermatológiai nemzetközi kongresszus, amelyen 26 ország van képviselve több mint 1000 orvossal. A konferencia szeptember 21-ig tart.

Az asszimiláció fel-emeli fejét...

Irta: dr. Mayer Ebner

A liberálisok kormányrajutása előtt sok zsidó fölvetette magát e párt tagjai közé. Amióta a kormány viszálypéséről van szó és a nemzeti parasztpárt utódlása nagyon valószínű, a tülekedés e párt felé nagy, mondhatnám jóval nagyobb, mint amilyen volt a liberális párt felé. Vannak zsidók, akik kisebb román pártokhoz is beiratkoztak — még Vaida Veovod nemzeti frontja is néhány zsidó tagot számlál — de a beiratkozottak tömegei, amennyire tömegekről szó lehet, a nemzeti parasztpártoknál vannak, amelyeknek szónokai ismételtelen demokratikus rendszert ígérnek.

A zsidó asszimiláció a liberálisok korszakában virult, abban az időben, amikor megnyílt a gettó, a zsidók emancipálódtak és törvényes lehetőség adódott számukra, hogy szabadon mozogjanak a kulturális, gazdasági és politikai élet minden területén. A zsidók nagy odaadással és eredményel hasonultak. Az asszimiláció zsidó idea volt, legalább is az első generációban. Az akkori zsidók azon igyekeztek, hogy a zsidó népiség hozza idomuljon az európai kultúrához. A második és harmadik generáció azonban a gyermekkel együtt öntötte ki a furdót és többé-kevésbé leplezett formában kimenekült a zsidóságból. Mig aztán a viharosan beindult antiszemitizmus a tolokodó hiperpatrióták elé megálljt kiáltott és fölnyitotta a zsidó népiességtől még el nem idegenedett zsidók szeméit. Hitler rendszere volt az utolsó és legerőteljesebb lökés az asszimiláns zsidó világnézettel szemben. A legostobább szemnek is meg kellett nyílnia, meg kellett látnia mindenkinek, hogy az asszimiláció csak szemfényvesztés. Korunk lobogóján a nacionalizmus látható és minthogy az idő egyben dimenzió, mi zsidók életünket csak saját korunk szempontjai szerint tudjuk berendezni. A jelenben nem tudjuk meg nem történné tenni azt a fejlődést, amely majd csak később évszázadokban fog befejeződni.

De ma mégis a nacionalizmus korszakát éljük és úgy kell számítanunk vele, mint egy adott ténnyel. Messiási reménysek egy boldog jövőről, nem tudnak a mai tények durvaságain átsegiteni. Szemükbe kell nézni ezeknek és életünket időszerűen kell berendezni. Az asszimiláció megbukott és a saját népiességhez való visszatérés az idők parancsa.

Mégis látjuk, hogy az asszimiláció föl-emeli fejét, még nálunk Romániában is, ahol nagy népi öntudattal rendelkező zsidó tömegek élnek és ahol a zsidóknak a román többségi néphez való hasonulása még mindig nem olyan fejlett, mint a német zsidóknak a német néphez való asszimilálódása. A liberálisok korszaka már elmúlt Romániában is, jöllehet az állam sorsát olyan párt intézi, amely magát liberálisnak mondja. Nem tagadja nemzeti karakterét és szemben áll a Cuza-Goga és a Vaida-féle keresztény nemzeti frontokkal, azzal, hogy ő maga, mint liberális párt

...ember...
...nem...
...er...
...R...
...ROL...
...szusa...
...K...
...Angoras, Se...
...értékben Angliá...
...ji, japaju Sváj...
...Aradi Textilip...
...ból. — Buh...
...nciósországból...
...ezzer lej érték...
...00.000 lej érté...
...Titan, Nadrag...
...egyesült Allam...
...a 60.000 lej ér...
...Florenthal, Cl...
...— Azuga S...
...Lengyelországból

elégé nacionalista és nincsen semmi szük-sége a külön specifikus nemzeti formációkra. Lehet vajjon tagadni, hogy Hitler szelleme nálunk is kísért és már a kisebb-ségi nemzetek széles társadalmi körei is szimpatizálnak vele?

III.

Mégis az asszimiláció főemeli nálunk a fejét. De ha mélyebbre nézünk, láthatjuk, hogy nem olyan intenzív, mint a liberális-mus idején, amikor az asszimilációs át-akartak formálódni többségi néppé. Csak félelem inkább a fenyegető veszély miatt és törekvés arra, hogy egy erős párt szárnyai alá jussanak. A nemzeti parasztpártba iratkozott zsidók között ma már nemcsak, mint régebben, mandátum után stréberkedő akarnokok vannak, hanem nagykereskedők, gyárosok és vállalkozók. Azt remélik ezek, hogy ha majd a párt uralomra jut a párt szárnyai alatt megvédhetik érdekeiket. Azt hiszik, hogy különleges elbánásban fognak részesülni, mint egy évszázaddal ezelőtt „a tolerált” zsidók.

Tévedni fognak. A nemzeti parasztpárt demokráciája iránt érzett legnagyobb tisztelőnk mellett meg kell állapítanunk, hogy van még egy nemzeti és nemzetieskedő demokrácia, amelynek ott vannak a határai, ahol a többségi nép nemzeti érdekei kezdődnek és bármennyire is kívánjuk, hogy a demokrácia ne álljon meg a kisebbségek, tehát a zsidók előtt sem, mégis az a homályos érzésünk, hogy az országos, a politikai divat áramlatai továbbra is elfogják árasztani. Nem valószínű, hogy a helyzet megjavul. Adja Isten, hogy rosszabb ne legyen.

IV.

A demokratikus Lengyelország is megváltozott. Itt a parlamentarizmus ugyszólván el van intézve. A zsidók az ország lakosságának 12 százalékát teszik ki, mégis nekik van a legkisebb képviselőtük a szemben.

Csak, aki a kormánynak kedves volt, kapott az utolsó választásokon helyet a törvényhozásban. A nagy demokrácia ellenére, ami Lengyelországban még nem régen uralkodott, a zsidó gazdasági élet egyre lejjebb jutott. A lengyel zsidóságnak a fele a legnagyobb nyomorban tengődik. Csak önségéllyel és külföldi rokonok támogatásával tud egzisztálni.

Nálunk Romániában is a zsidó gazdasági élet egyre lejjebb kerül. Ne tévesszen meg bennünket a tény, hogy még vannak zsidók. A tömegek elszegényedése irtózatossan halad. A zsidó ipar, amely büszkeségünk volt, tönkre megy, a zsidó ifjuság elűvannak zárva a köztisztviselői pályák, a szabad pályák viszont annyira tulvannak zsufolva, hogy tanuló ifjuságunk reménytelenül néz a jövőbe.

Ezeket a tényeket aligha fog változtatni egy új kormány. Magunkra leszünk hagyatva és mindazok, akik a hatalom árnyékában menekülnek, nagyon csatlódnak fognak. Már a liberális parlamentben nélkülözük a szabadon választott zsidók képviselőit. A kevés, akik a kamarában és a szenátusban ül, zsidó érdekekért soha nem emeli fel szavát, de még csak a zsidó becsület védelmében sem. Nem lesz jobb, ha a jövő parlamentben „beiratkozott zsidók” fognak bennünket képviselni.

A zsidó politika ezzel természetesen sokat veszít. A zsidó politika a maga szerény céljaival csak egy demokratikus szabadság légkörében tud fejlődni, olyan légkörben, amely a szabadságot a kisebbségek számára is biztosítja és nem ad születési előjogokat. Ettől a demokratikus szabadságtól azonban ma sokkal messzebb vagyunk, mint valaha.

Am bármilyen szomorúak is a zsidó öntudatos politikai tevékenysége a kilátások, a zsidóknak a román többségi pártokban való beiratkozása hibás lépés marad. Nekünk természetes jogunk van az emberi, polgári és népkisebbségi egyenlőségre és amíg ez a jog fennáll, addig küzdenünk is kell annak érvényesüléséért.

V.

Az anyagi érdekeknek is magasabban áll egy nép becsülete. A Németországból kiindult áramlat, amely a zsidó nép becsületét igyekszik megtépázni, nem öntötte el Romániát. De a tény, hogy ilyesmi megtörténhetett egy kultur országban, mint amilyen Németország volt, memento számunkra. Becsületünket pedig csak úgy

tudjuk megvédeni, — különösen az olyan országokban, ahol tömegekben élünk — ha politikailag összefogunk, nem pedig ha nemzsidó pártok politikai fegyelmé alá vetjük magunkat. Amit a német zsidók

évtizedeken át elmulasztottak, a saját politikai életük kialakulását — mi ezt a példát nem követhetjük.

Ugy vélem ez az őszinte szó a romániai zsidóság felé még nem késélt el.

A revizionista kongresszus káoszából

Megcsappant energiák és éles ellentétek. Az ortodoxia és a légiók problémája áll az előtérben. Hiányzik a világos munkaterv

Bécs, szeptember 15. A megnyitó nagy nekilendülése óta erősen megcsappant a revizionista kongresszus energiája. Térben és jelentőségben egyképpen összezsugorodott. Bevonult a Konzerthaus egyik kisebb termébe, így, a külsőségekkel is szimbó-lizálva, hogy mostantól kisebb a jelentősége. A problémán pedig, amiknek tárgyalására az idejét és az erejét rászán-ta, amiket nekihevélt, az egyik elnöki megállapítás szerint egyenesen gyűlölködő hangulatban és nagy időpocséklással bo-gozgat, a neveltségesség kicsinyesek. Hogyan fogják hívni az új szervezetet? — ennél a végeredményében mellékes kér-désnél, hogy csak egy példát említsék, olyan magasra csaptak a lángok, hogy is-mételt zavarrá volt szüksége és ismételt összeüzesekre került a sor miatta. Erősen meglátszik a kongresszuson a ren-dező és szervező készség hiánya is. El-végre a világkongresszusoknak 40 éves tradíciójuk van a cionizmusban, kialakult technikájuk. Érthetetlen tehát, hogy ezek-ből a tapasztalatokból ebből a technikából semmit sem használtak fel a revizionisták és teljesen új módon módjára láttak neki a kongresszusok megrendezésének. Ugy lát-szik, hogy csak a kritikának voltak mes-tere, a szervezetben és a munkában vi-szont hasonlíthatatlanul gyengébbek.

A kongresszus zür-zavarát az egyik magyarországi kolléga — a Herzl idejében A. C. tag volt, — tehát öreg cionista — így igyekezett az újságíró asztalnál meg-magyarítani: Legionáriusból a vallás öre lett, Jabotinsky hitet tett az ortodoxia mellett. Ehhez képest a kongresszus fe-gyelme is — a chaszideus „bészamedre-sek” nivójára esett.

Az ortodoxiával kötött frigy sem bizo-nyult olyan erősnek, amint amelyennek az első pillanatban, amely a pusztá igér-tesek ideje volt, látszott. Amikor a szer-vezeti szabályzatban tehát intézményesen is biztosítani kellett a tóra szupremáci-át, az egyik szónokból kibujt a régi sza-badgondolkodó és egyenesen szentnek, „kado”-nak nyilvánította szombaton Pa-lesztina földjén dolgozó, sőt az esetleg — Uram bocsáss! — szombaton pipaszó mellett dolgozó munkást. Erre a kijelen-tésre aztán persze felfortyantak az orto-doxok, sőt az elnökség egyik érdemes és fölöttébb reprezentatív külsejű tagja, Djajen bucaresti szefard főrabbi is, aki bizonyára nem tartozik az ultraortodoxok közé.

Lélek nélkül nincs élő test, tóra nélkül nincs zsidó nép, — magyarázta el nekem pompás héberséggel a főrabbi ur, aki a szefard zsidók londoni világkongresszusá-ról van utban hazafelé. Ezért ragaszkod-m a vallás tiszteltetéséhez. De a gyakorlati megfontolások is ebbe az irányba, neve-zetesen a tóra elismerésének irányába kell, hogy terejék a revizionistákat, mert csak így tudnak a hatalmas konzervatív tábor-t a szervezetükben összegyűjteni.

A főrabbinak egyébként nagy a bizalma Jabotinsky egyéni kvalitásaiban; kivétel-tehetségnek minősíti és nagyon sokat remé-l tőle. Azonban, ha a vallás kérdésében nem deferál a kongresszus, akkor ő bi-zony — mondja — ki fog lépni a szerve-zetből. Erős ellentétek mutatkoztak a lé-giók kérdésében is. A delegátusok zöme korántsem olyan militáns, mint a revizio-nista derékhad. Maga a kongresszus el-nöke, Jakob de Haas tiltakozott a légiók terve ellen és kijelentette, hogy ezek fel-támasztásának gondolata ab ovo lehet-lenül lenne minden agitáció Amerikában, mely demokráta és antimilitarista gondol-kozású. A megrendezés balkéziségére vall az is, hogy miután napokon keresztül több, mint háromnegyed millió szavazatról

hallottunk — a revizionista szavazó egyéb-ként nem fizet sékelt, csak egy deklarác-iót ír alá és ... választ — egyszerűben 713.707-ra zsugorodott össze a potyasz-avázók hivatalosan konstátált száma.

Az elnöki székben néha olyanok ültek, akiknek nyilvánvalóan semmi gyakorlat-uk egy nagy gyűlés vezetésében. Stentori hangon rendezkedtek és rendelkeztek és ahelyett, hogy csillapították volna, csak még jobban hevítették hevességükkel és tapasztalatlanságukkal a hangulatot. A szónokok legtöbbször viszont tipikus nép-gyűlési szónok. A legparányibb jelentő-ségű megjegyzést is recsegő hangon és ijesztően heves gesztusok kíséretében ad-ták elő.

Napirenden voltak az éjjeli ülések. A keddről szerdára virradó éjszakákban pél-dául reggel hatig maradtak együtt és a szerda délelőtti ülés és miatt persze elmu-radt. Elvégre aludni is kell néhány órát. Viszont szerdán nem voltak képesek a végtelenbe nyúló viták miatt a kongress-zust befejezni és a szervezeti kérdésben annyira elvadultak a viták és annyira ki-élesedtek az ellentétek, hogy deus ex ma-hinaként Jabotinskynek kellett beavatkoz-nia, hogy a messzire elkalandozott tárgya-lát végre a helyes mederbe terej s nagy tekintélyével eldöntse a vitát.

Gyakorlati feleletet a sok felmerült problémára nem tudott azonban ő sem adni. Az egyik újságíró veszedelmes kér-désére, hogy melyek lennének a módsze-rek, amiket a „rég” cionista szervezet nem alkalmazott s amiket ő most latba akarna vetni, — kitérő választ adott. Min-denekelőtt a megszervezés szükséges, — felelte, most azzal van elfoglalva. Ép így nem adott egyenes választ arra a másik fogas kérdésre sem, mi történne, ha Pa-lesztinán kívül teljes autonómiával felru-házva letelepülési területet bocsátának a zsidók rendelkezésére? Mint Herzl poli-tikájának örököse nem-e foglalkozna

éremlegesen — memento Uganda! — ezzel a tervvel? Hiszen igaz, hogy nem Palesztina, nem az ősi föld, de hatalmas energia-forrás, anyagi és erkölcsi gyűjtő-medence és a segélynyújtások jelentős eszköze lenne... Jabotinsky erre a kérdé-sre, amit az újságíró felé záporoz, szin-tén hallgat.

A Herzl nevét, szellemét sokat idézték egyébként ezen a kongresszuson és nagy tisztelet járt ki a veteránoknak, akik még Herzl alatt harcoltak a cionizmusért. Az elnöki tisztségre is Herzl egyik munkatársát, az örökifjú Jacob de Haast vála-ztották meg. Marmorek professzor egy nő-testvérét ex praesidio mutatták be a kongresszusnak és Nordau lányának Pa-lesztinából érkezett üdvözlő levelét is erő-sen kihangsúlyozták.

Az üdvözlések terén különben egész csinos sikerei voltak a kongresszusnak. Me-leg hangú üdvözlést kaptak például a szerb szkuptcsina elnökétől és a nagymul-tu szokol egyetek vezetőségétől. Köszön-tötte a kongresszust, szintén fölöttébb szí-vélyesen, a cseh követ. Az osztrák propa-ganda és sajtó-miniszter pedig a kongress-zus újságíróit látta a legelegánsabb bécsi szállóban teára. A hivatalos Anglia vi-szont rendületlenül ignorálja a kongress-zust.

A megfigyelők, a vendégek sorában ott láttuk rövid ideig Herman Struck festőt, a mizrahi Haifában lakó vezérét. Nem akart egyelőre nyilatkozni a kongresszusi benyomásairól és arról sem, mit tart a revizionista-ortodox kapcsolatokról. De szívesen lát Haifában, ha néhány hét mul-va erről a kérdéstről beszélgetni akarok vele.

Érdekes alakja a kongresszusnak Wolf-gang von Weisl, az ismert újságíró, aki Jabotinskyt is tultes a radikalizmusával. Weisl jelentős publicisztikai szolgáltatott a kongresszusnak. Megnyitásának nap-ján ügyes propaganda cikket írt róla a Neue Freue Presse-ben, amely még ma is jelentős tényezője az osztrák sajtónak. A klerikális és antiszemita kormány félhiva-talosa, a Reichspost viszont szerkesztőségi vezércikkben foglalkozott a revizionisták-kal. A lap rokonszenvez a cionista célki-tűzésekkel a tömeges zsidó kivándorlás ter-vével és különösen rokonszenvez persze az antimarxista jelzavakat hangoztató rev-i-zionistákkal.

Végeles képet a kongresszusról csak a befejezése után lehet majd megrajzolni. Egyelőre egyenesen káotikus. Valóságos-tahu vaho. Talán a Jabotinsky szelleme rendet teremt benne és megtermékenyíti. Talán... (g. s.)

**GYÁSZRUHÁKAT pár óra alatt nagyon olcsón
lést az országosan elismert CZINK cég Cluj**

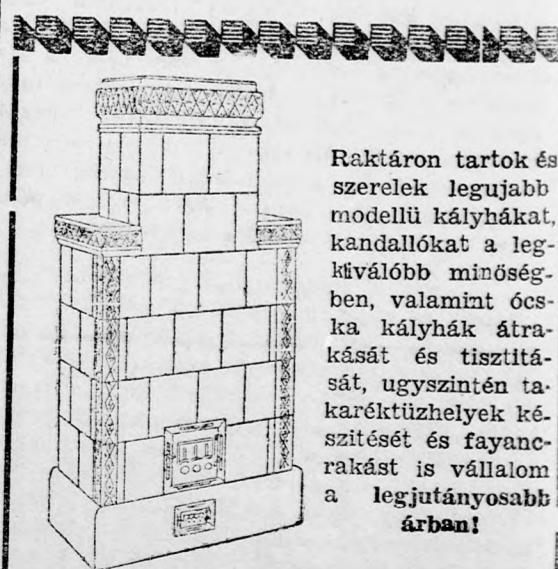
Hatszoros gyilkosságot leplezett le lasiban egy kutya

Valószínűleg egy betörő a tettes, aki büntársait tette el láb alól

Iasi, szeptember 16. (Az Uj Kelet tud.) Véletlen módon felfedezett tömeggyilkos-ság tartja izgalomban tegnap óta Iasi városát. Néhány nappal ezelőtt a Baciuc u-ca 6 szám alatti házban bérelt lakást Gas-ca Dumitru iparos. A beköltözés óta fel-tiint az új lakónak, hogy kutyája állan-dóan nyugtalanul viselkedik és különösen a szoba padozatának egyik részénél szü-kölve szaglászik. Gasca gyanút fogott és, hogy meggyőződjék a kutya nyugtalan-ságának okáról, felszakította a padló egyik deszkáját. Már az első deszka felszedése-kor retentő hullaszag csapta meg az or-rát, majd a további deszkák felszedése után oszlásnak indult férfi holttestet ta-lált.

Azonnal értesítette a rendőrséget, amely felásatta a szoba egész padlózatát, ahol legnagyobb megdöbbenésre egy mélyebb üregből hat oszlásnak indult férfi holttest került elő. A hullák valamennyijén egysze-rű munkáskülsejű öltözet volt. A rendő-rség azonnal letartóztatta a háztulajdonost, aki azonban egyelőre semmi felvilágosítást nem tudott adni a hullákról. A nyomozás további során a gyanu egy Taciuc Vasile

nevű betörőre terelődött, akiről kitudódott, hogy ő lakott Gasca előtt a lakásban és a rendőrség valószínűnek tartja, hogy büntársait tette el láb alól.

Raktáron tartok és szerelek legújabb modellű kályhákat, kandallókat a legkiválóbb minőségben, valamint ócska kályhák átrakását és tisztítását, ugyszintén takarékfűtőhelyek készítését és fayanorakást is vállalom a legutányosabb árban!

GRAEF PÁL kályha mintakerak
CLUJ, Piața Unirii 8. sz., az udvarban

749 millió

A gummigyárosok ör

Timisoara, szept. 17. Csak néhány évvel e-mánában a gummig-nyelgye tizezer csa-mazenciáját. Így v-pég, amikor fejét gummiiparban

Tudvalevő, hogy R-zen iparághoz szükse-amerikából, az angol-rol kell importálniok-ugyvezett latexet, az anyagra Románi-gyárnak és több kisüz-magyon üzemek közl-nek, a Fabrica de C-Bucurestiben, a Fabric-aovban, a Cauciuc R-a Vulcan Részvénytár-áb. Egy magában em- vagon nyers gummi-vonta az országba, vis-ára Románia határá-erler, ami azt jelen-avonta 3 millió lej é-fizetnie, hogy fedezze

A havi három, ille-értékű deviza súlyos-mérlegén. De míg eg-300 ezer lejbe kerül, a-gon értéke 6 millióra-ta az országban nem-ak, akkor már e tiz-mánában csak havont-kellene a külföldnek-rommilió helyett. Ily-és a szám 720 millió-álval szemben. A gu-tekintve attól, hogy eg-fizetnek és tizezer e-lehetővé teszik az áll-884 millió lej értékű-állió közötti különböz-

Ha ide vesszük, ho-vonta husz, évente m-fizetnek ki munkásai-ke és fizelésé formájá-tetbe vesszük, hogy e-legalább tízmilliót fize-adó címén, 6 százalé- pedig 43 milliót inka-üzemekből, úgy máris-tyen sulyal esik latb-szág gazdasági életéb-rol, hogy az alkalma-fizetnek és ha csak-ksádot vesszük al-millió 600 ezer lejhez-van még a vámlletté-régi díjszabást vessz-a vámhatóságok 19-vagon nyersgummié-ron nyersanyag után-folyt be az állam ka-

Közel háromnegye-át az az összeg, me-gyárak működési szá-termeszetesen nem-azokra az összegek-gyárak más illetekek-Természetes volna, köztük az állam szer-ágyen vállalkozások m-ban az anomáliák é-hosszu sorozatával é-migyárak. Ezzel csa-vánunk szorítokzni, Vulcan Gummiipar-tunk rá. Ez a vállala-zelel másfél vagon- Legutóbbi vagon ár-8-án érkezett meg-Bega kikötőbe. Mi-ezuttal is különböző-az Angliából rendelt-a kontingentálási eng-kedni a gyárnak, ar-ült kézhöz kapnia. megindultak a tárgya-miután az itteni g-a vagonáru ellenérté-fiókjához és külön is-ak, hogy a pénzhez

749 millióra megy a tét

Hogyan bénítja meg a bürokrácia Románia gummiiparát

Amikor a vámfőnök minősítése többet jelent, mint a timisoarai technikum vegyvizsgáló intézetének megállapítása a nyersárurol

A gummigyárak üzemei szünetelnek a külföldi gyárosok örömeire és hasznára

Timisoara, szept. 16. (Az Uj Kelet tud.) Csak néhány évvel ezelőtt indult meg Romániában a gummi-ipar és e rövid idő alatt mintegy tízezer családnak biztosította egzisztenciáját. Így volt ez augusztus közepéig, amikor fejetejére állott minden a gummiiparban.

Tudvalevő, hogy Románia nem rendelkezik ezen iparághoz szükséges nyersanyaggal. Dél-Amerikából, az angol és holland gyarmatokból kell importálni a gummiárusoknak az úgynevezett latexet, a nyersgummit. Erre az anyagra Romániában mintegy öt nagy gyárnak és több kisüzemnek van szüksége; a nagyobb üzemek közül: az Uzinele Chemicé, a Fabrica de Cauciuc Prodanov-nak, Bucurestiben, a Fabrica de Cauciuc-nak Brasovban, a Cauciuc Román-nak Cernăuți-ban, a Vulcan Részvénytársaságnak Timisoaran. Egymagában ez az öt nagyüzem tíz vagon nyers gummitermék importálta havi átvontja az országba, viszont egy ilyen vagon ára Románia határállomásáig mintegy 300 ezer lej, ami azt jelenti, hogy az öt üzemnek havonta 3 millió lej értékű devizát kell ki-fizetnie, hogy fedezzék szükségleteiket.

A havi három, illetőleg az évi 36 millió értékű deviza súlyos tétel az állam külföldi mérlegén. De míg egy vagon nyersgummi 300 ezer lejbe kerül, addig a feldolgozott vagon értéke 6 millióra rug. Ami azt jelenti: ha az országban nem volnának gummigyárak, akkor már e tíz vagon esetében Romániának csak havonta 60 millió lej devizát kellene a külföldnek fizetnie a mostani hárommillió helyett. Ilyenformán egy év alatt a szám 720 millióra rugna a mai 36 millióval szemben. A gummigyárak tehát, eltekintve attól, hogy egyenes és közvetett adót fizetnek és tízezer embert foglalkoztatnak: lehetővé teszik az államnak, hogy évente 884 millió lej értékű devizát, a 36 és a 720 millió közötti különbözetet megtakarítsa.

Ha ide vesszük, hogy ezek a gyárak havonta husz, évente mintegy 240 millió lejt fizetnek ki munkásaik és alkalmazottaik bére és fizetése formájában és ha még tekintetbe vesszük, hogy az öt gyár együttvéve legalább tízmilliót fizet az államnak egyenesadó címén, 6 százalékos forgalmi adó után pedig 43 milliót inkasszáll az állam ezen üzemektől, úgy máris fel tudjuk mérni, milyen súlyos esik latba ez az iparág az ország gazdasági életében. Nem beszélve arról, hogy az alkalmazottak is kereseti adót fizetnek és ha csak a 4 százalékos munkásadót vesszük alapul, ezen a címen 9 millió 600 ezer lejhez jut az állam. És itt van még a vámilleték, mely — ha csak a régi díjszabást vesszük alapul, mely szerint a vámhatóságok 19 ezer lejt szedtek egy vagon nyersgummiért — évi 120 ezer vagon nyersanyag után 2 millió 218 ezer lejt folyt be az állam kasszájába.

Közel háromnegyedmilliórd lejt rug tehát az az összeg, mely a romániai gummigyárak működési számlája javára írható. De természetesen nem térhetünk ki ezuttal azokra az összegekre, amelyeket ezek a gyárak más illetékek címén fizetnek.

Természetes volna, ha ilyen körülmények között az állam szervei előmozdítják az ilyen vállalkozások működését, ehelyett azonban az anomáliák és hatósági vegzaturák hosszú sorozatával állanak szemben a gummigyárak. Ezuttal csak lokális keretekre kívánunk szorítkozni, amikor a timisoarai Vulcan Gummiipar Rt. kálváriájára mutatunk rá. Ez a vállalat minden hónapban közel másfél vagon nyersgummit importál. Legutóbbi vagon árúja pontosan augusztus 8-án érkezett meg vízi úton a timisoarai Bega kikötőbe. Mint minden alkalommal, ezuttal is különböző nehézségekre ütközött az Angliából rendelt áru behozatala. Előbb a kontingentálási engedélyt kellett kiverkedni a gyárnak, amit június 12-én sikerült kézhez kapnia. Amikor ez megvolt, megindultak a tárgyalások a külföldi céggel a múltán az itteni gyár lefizete július 15-én a vagonáru ellenértékét a Banca Națională fiókjához és külön is garantálta az angolok-nak, hogy a pénzhez maximum három hó-

napon belül hozzájutnak — az áru augusztus 8-án érkezett csak meg.

S a vámhatóságok elé került. A taxatőr az eddigi uzus szerint a gyersgumira egy lej fő- és kilónként 0.90 lej mellékilletéket rött ki vám címén. A gyár 19 ezer lej vámilletéket fizetett le. Az utolsó pillanatban azonban megjelent Paraschivescu vámfőnök, akit nemrég helyeztek Ciucearói a Bega vám élére és megállapította a nyers árurol, hogy nem nyersáru. Egyenesen ráfogta, hogy az áru olyan állapotban van, hogy minden további feldolgozás nélkül megfelel a cipőkhöz használt gummitalpnak.

És ez a vámfőnöki „szakértői megállapítás” súlyos következményekkel járt. Mert míg nyersáruknak minősítik az árut, 190 lej vámilletéket fizetnek érte 100 kilónként. Mihélyst azonban a készárurol szóló paragrafus kompetenciájába kerül, — ezt jelentette a vámfőnök szeptember 17-én

Jövök szeptember 18-án A SELECT-MOZGOBA SHIRLEY TEMPLE

lej helyett 549 ezer lejt kellett volna a gyárnak vámilleték címén egy vagon áruért kifizetnie. A következménye ennek nem lehetett más, mint hogy a gyár egész kalkulációja felborult és kétségbeesve tiltakozott a vámfőnök eljárása ellen.

Amikor a gyár látta, hogy minden tiltakozása hasztalan, arra kérte a vámfőnököt, vigyék a vitás ügyet hivatalos fórum, jelen esetben a timisoarai technikum vegyvizsgáló intézet elé, mely törvényerővel dönthet az áru minősítése felett. A vegyvizsgáló intézet hivatalos kémikusai megjelentek a helyszínen és a vizsgálat eredményeként szeptember 2-án megállapították, hogy a Bega kikötőben vesztésgis áru: nyersáru.

A vámfőnöknek azonban mindez nem volt elég. A maga minősítését illetékesebbnek tartotta, mint a vegyészektől és nem volt hajlandó kiadni az árut. A gyár panasza folytán az ügy dossziéja a bucaresti vámvezérigazgatósághoz került és a vámvezérigazgatóság a timisoarai vámfőnök felfogását tette magáévá, mely szerint a szóbanforgó nyersárurol feldolgozás nélkül gummitalpnak lehet huzni cipőkre.

Ujabb intervenció folytán most már az egész ügy Mitita Constantinescu pénzügyi alminiszter elé került. A timisoarai iparfelügyelőség, a munkaügyi inspectorátus és a kereskedelmi és iparügyi minisztérium dokumentumai igazolják, hogy a gyár fennállása óta sohasem foglalkozott gummitalppal, mégkevésbé gummitalpu cipők előállításával. Az alminiszter rendeltére a vámvezérigazgatóság újból foglalkozott az ügyvel és újból elutasította a timisoarai gyár felfolyamodását. Sőt: Mircea Vulcanescu, a vám új vezérigazgatója reviziót rendelt el az ország összes gummigyáraiban annak megállapítására, hogy az utóbbi kilenc hónap alatt mennyi áru érkezett az országba, hogy erre a kilenc hónapra visszamenőleg vessék ki a két vámtarifia közötti különbséget. Az eredmény ez volt: A brasovi gummigyárat 20 millió, a bucaresti Uzinele Chemicét 35 millió lej különbözet megfizetésével sújtották.

Immár egy hete tart a harc a gummigyárak és a vámvezérigazgatóság között. A gyárak nyersárukészlete ezáltal kifogyott. Ennek következtében a gyárak üzemei sorra megállanak. Mircea Vulcanescu ezzel mitsem törődik és ki is jelentette, hogy bármi történjék, köti magát eredeti álláspontjához.

És mialatt a vámvezérigazgató a maga akaratának akar hatalmi érványt szerezni, tízezer ember és öt nagy gyárüzem egzisztenciája lóg a levegőben. Ennek első következménye máris jelentkezett.

Mialatt a belföldi gyárak meg vannak bénítva, a külföldi gummigyárak képviselői nyakra-főre kiharagták és adják el feldolgozott gummitermékeiket a román piacon.

A 813. paragrafus ugyanis, mely a vámve-

Olyan kövér volt, hogy a férje szegyenkezett miatt

„A jó öltözködés megoldhatatlan problémája.”

12 kilót fogyott Kruschen révén

A túlságos kövérség nemcsak a testi báj-tól fosztja meg a nőt: abban is megakadályozza, hogy vonzóan öltözködjék. Még a férjeket is kellemetlenül érinti ez a kövérség. — mondja egy férjzett hölgy. Ezt írja: „A férjem szegyelet velem sétálni, mert túl kövér voltam. Csakis a kövér emberek ismerik a jó öltözködés megoldhatatlan problémáját, valamint a divat követésének a lehetetlenségét. 96 kilós voltam, mielőtt elkezdtem a Kruschen sót szedni. Most a második üvegnél tartok és legfeljebb 86 kilót nyomok.”

„Ha napi tornámat végeztem, túl fáradt voltam, hogy elvégezzem a házi munkát. Most ugrálhatok, táncolhatok és futathatok ugyanugy, mint soványabb társaim, — ami bizonyos csodálattal tölt el mindenkit. Azt mondják, sokkal fiatalabbnak látszom. Mindezt, véleményem szerint, a Kruschen napi adagjának köszönhetem.” — G. M.

A „kis adag” Kruschen só a szervezetet rendszer napi munkára ösztönzi és olyan ragyogó életkedvvel és duzzadó energiával tölti el, hogy szinte „ki szeretne bujni a bőréből”. ahelyett, hogy fásultan töltse napjait — és a fogyás mint valami természetes következmény áll be.

A Kruschen sót több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

zériagazgató vesszőparipája, most már teljesen lehetetlenné tette a belföldi gummiipar és különösen Németország az, mely igen melegen érdeklődik az ily módon teremtett romániai üzleti lehetőségek iránt.

Kommentár fölösleges. Még csak annyit: szombaton a gummigyárosok küldöttsége kihallgatáson jelent meg Tatarescu miniszterelnöknel és Antonescu pénzügyminiszternel, melynek eredményeként a kormány feje és a pénzügyminiszter együttes utasítást adott a vámvezérigazgatóságoknak, hogy újból foglalkozzék a nyersgummi felhozatalának ügyével és még e héten hozzon megfelelő döntést. (f. m.)

Beethoven-esttel nyitja meg zenekari estélyeinek sorozatát a Goldmark Zeneegyesület

A zsidó népi zene ismertetése, kamarahangversenyek, vendégművészek hangversenyei szerepelnek az egyesület gazdag programjában

Cluj, szeptember 16. Két hangverseny szerepelt a Goldmark Zeneegyesület az elmúlt évben. A két hangverseny komoly művészi teljesítmény volt és döntő jelentőségű esemény az erdélyi zsidóság kulturális életében. Megteremtette a zsidó zenei életet Clujon és a legkomolyabb zenekultúra megteremtésének alkotta meg lehetőségét.

Az egyesület vezetősége a két első hangverseny biztató ígérését váltja be ezidei programjának kidolgozásánál. A hangversenyprogram a lendületet kezdet komoly kulturális ígérését teljesíti ki s olyan műsorról készül fel az új hangverseny szezonra, amely a legnívóabb zenekultúra ápolására teszi hivatottá Erdély első zsidó zenekarát.

A zeneegyesület ezidei estélyei tervszerűen fogják össze a zenei világ szellemi épületét. Minden hangverseny egy-egy zene-történelmi stílus ábrázolása lesz. Az első hangverseny a klasszikus, a második hangverseny a romantikus, a harmadik hangverseny a modern zene reprezentánsainak áldoz egy-egy estét.

Természetesen ez a program még csak nagy vonalakban öleli fel azt a munkát, amit a zeneegyesület ebben az évben magára elé tűz. Részletesen még csak az első hangverseny programja készült el. Az első

hangversenyesztét Beethoven titáni művészetének szenteli az egyesület. A zeneköltő óriás három reprezentatív művét, az Egmont nyitányt, a Hegedűversenyt és az V-ik Szimfóniát fogják bemutatni.

A zeneművészet nagy alkotóinak megszólaltatása azonban nem meríti ki a zenekar teljes programját. Minden művészet forrása a népi kultúra és a zeneegyesület igazi hivatását akkor tölti be, ha a zsidó népi zene művelését is a maga feladatának tekinti. Az egyesület vezetőségét elismerés illeti, mert felismerte az egyesület hivatásának legmélyebb gyökereit és programjába vette a zsidó népi zene bemutatására szolgáló zenekari estét is.

Bemutatásra kerül Zolotarev Zsidó Rapszódiaja, Hamerik Zsidó Trilógiája, Kelen Hugó 3 zsidó népdal feldolgozása Boskovics Sándor hangszerelésében, Stucsereski 4 Zsidó néptánca, Castelmovento Tessedo olasz zsidó zeneszerző grandiózas 3 Zsidó korálja.

Ez a nagyvonalú program és komoly célkitűzés magával hozza azt is, hogy az egyesületre váró munka határait nem is lehet megvonni. Az a lendület, amivel az egyesület munkáját végzi és az a páratlan érdeklődés, amivel a közönség ezt a munkát fogadja, új meg új lehetőségeket perspektíváit nyitja meg. Minden bizonyos

elmélyül a zenekedvelő közönség érdeklődése annyira, hogy a zenekultúra tudományos ismertetésének is megteremtí szűkségét. A Goldmark Zeneegyesület e téren is meg akar felelni hivatásának és ezért elhatározta, hogy amennyiben az érdeklődés ezen a téren is megmutatkozik, a zenekar pártoló tagjai számára díjmentesen ismertető előadásokat tart a műsorra kerülő művekről, szerzőiről, arról a korról, melyben a művek megszülettek. Szeretnők, ha ezekre az ismertető előadásokra sor kerülne, mert ezzel a zeneegyesület eddig nem teljesített kulturumként végezne.

A zeneegyesület további programját neves művészek fellépése, kamaraszték megszervezése, zsidó egyes zenekarok megteremtése egészíti ki. A zenekart az idén is a kitűnő Boskovits Sándor karmester vezeti.

A Goldmark Zeneegyesület gyönyörű és páratlanul gazdag programja a legszebb teljesítmény, melyben az erdélyi zsidósnak évek óta része volt. Remélhető, hogy ezt a programot az egyesület a közönség érdeklődése és támogatása mellett fogja megvalósítani. A zenekar vezetősége eddigi munkájával is bebizonyította, hogy a legszámottevőbb erők megszervezésével, nívós célkitűzésével hivatott arra, hogy a zenekultúra terjesztésére vállalkozzék és vállalt programjának százszázalékosan eleget tegyen. A Goldmark zeneegyesület komoly ígérete az erdélyi zsidó zenekultúrának.

— Két gyanus olaszt fogtak el Gibraltárban. Londonból jelentik: Gibraltárban tegnap két gyanus olaszt fogtak el. Egyikről kiderült, hogy rendőrigényők, a másik pedig munkanélküli. Mindkettőjüket rendőrbizóság elé állították és kitoloncolták őket.

SPORT

Négy rekordot javítottak a cluji országos atlétikai bajnokságon

Cluj, szeptember 16. (Az Uj Kelet tud.) Tizenhárom év óta szombaton és vasárnap ismét válogatott atléták hangjától volt zajos a cluji sporttelep, amelyen valaha igen élénk és az ország határain túl is visszhangzó atlétikai élet zajlott. Tizenhárom évi pangás után Cluj atlétikai élte a KAC vezetőségének lelkes tevékenysége révén ismét odafejlődött, hogy az országos bajnokság rendezési jogát érdemelte ki.

Az országos bajnoki versenyek, amelyek sportzempontból jelentős sikert és több országos rekordot eredményeztek, alkalmasak lehetnek arra, hogy Cluj számára atlétikában is visszahódítsák azt a szerepet, amelyet valaha vitt és amelyet intenzív sportélete révén ennek az országgrésnek a fővárosa megérdemel. Másik előnye és kellemes meglepetése az országos versenynek az volt, hogy a közönség ha nem is nagy, de a vártnál jóval nagyobb számban asszisztált a sport klasszikusainak demonstrációján, ami örvendetes jele annak, hogy az atlétikának még mindig meg van az a lelkes tábora, amelynek anyagi közreműködése egyik elmaradhatatlan kelléke a cluji atlétikai élet intenzív életének szükségében.

A versenyek a következő eredményeket hozták:

100 m: 1. Kovács KAC 11 mp, 2. Craciun Stadiul Roman 11.2, 3. Oo TAC.

800 m: 1. Ion Manea Stadiul Roman 2 p. 03.4, 2. Ioan Lupusan Viforul Dacia 2:03.6, 3. Dudás István Stadiul Roman.

5000 m: 1. Dimu Cristea Granicsár 15 perc 56.4 mp, 2. Ganea Granicsár 16:29, 3. Comanescu Viforul Dacia.

Görögstílusú diszkoszvetés: 1. Havaletz Metropola 35 méter 63 cm, országos rekord, 2. Marisan V. D. 33.94, 3. Badulescu Astra és Ochiu 31.98 cm. Havaletz versenyen kívül újabb rekordjavítási kísérletet tett és ezen 36 méter 98 cm dobásával nemzetközi viszonylatban is elsőrangú országos rekordot állított fel.

4x100 m staféta: 1. Stadiul Roman 3:37.1, 2. KAC 3:37.1.

Magasugrás: 1. Csegezi Olimpia Brasov 168 cm, 2. Szolnay Esta Sun Oradea 168 cm, 3. G. Vasile Stadiul Roman 168 cm.

Súlydobás: 1. Marian Viforul Dacia 13 m 8 cm, 2. Borcoman KAC 12.34, 3. Herszenyi KAC 12.30.

200 m: 1. Jordache St. Roman 22.9, 2. Kovács KAC 23, 3. Craciun St. Roman 23.3.

110 gát: 1. Maesciuc Dragos Voda Cernaui 16.2, 2. Negru Viforul Dacia 17.8, 3. Krupka Kolping Oradea.

Diszkoszvetés: 1. Havaletz Metropola 42.76, 2. Marian Viforul Dacia 37.78, 3. Schuleri KAC 37.55 cm.

400 m gát: 1. Maesciuc Drago Vosda Cernaui 58 mp, 2. Krausz Jiul 59.1, 3. Csallner KAC.

Távolugrás: 1. Lupan Viforul Dacia 680 cm, 2. Joneanu Asira Brasov 675, 3. Kreisel SGS Brasov 663.

10.000 m: 1. Dimu Cristea Granicerul 35 perc 09.2 mp, 2. Comanescu Viforul Dacia 36:02.2, 3. Topola St. Roman 37:46.8.

Kalapácsvetés: 1. Katona Vulturil Lugoj 35.40 m, 2. Virgil 26.68, 3. Soós KAC 26.13.

Budugrás: 1. Eilhardt CA Races 360 cm, országos ifjúsági rekord, 2. Dr. Biro KAC 350, 3. Csegezi SGS Brasov 330. Eilhardt rekordjavítási kísérletét is tett, egyrészt azonban fáradtsága, másrészt megfelelő rud hiánya miatt ez nem sikerült.

400 m: 1. Jordache St. Roman 51.4, 2. Nemes Recas 51.6, 3. Boldis KAC.

1500 m: 1. Manea St. Roman 4 perc 15 mp, 2. Dudás St. Roman 4:20.3, 3. Ganea Granicsár 4:21.4.

Gerelyvetés: 1. Vamanu Granicsár 54 m 5 cm, 2. Csáklány Jiul 53.90, 3. Riesz Recas 43.75 cm.

BUTORAINKAT

üzletlikvidálás miatt az alanti olcsó áron árusítjuk:

Modern díofa fétele háló tülkörrel és vasalással Lei 11.500.—
Modern tele háló, tülkörrel és vasalással — — — Lei 13.000.—
Modern díofa ebédöl, üveggel és vasalással — — — Lei 19.000.—

FISCHER és SINDERGER

butoráruhaza
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 61.

Hármasugrás: 1. Calistrat Viforul Dacia 13.50, országos ifjúsági rekord, 2. Schmiedt SSGS 13.24, 3. Kreisel SSGS 12.97.

4x100 m: 1. Stadiul Roman (Jordache, Virgil, Tudor, Craciun) 45.7, 2. KAC (Csallner, Vass, Biro, Kovács) 46.2, 3. SSGS Brasov.

A bajnokságok pontversenyére kitűzött Caramarasescu és Universul-kupákat a Stadiul Roman nyerte meg 50 ponttal a Viforul Dacia (38 pont) és a KAC (33 pont) előtt. A Károly-kupára a Stadiul Roman 98, a Viforul Dacia 75, a KAC 54, a Metropola 46 pontot szerzett.

A bajnoki versenyek után Camarasescu volt miniszter, az atlétikai szövetség elnöke beszédet mondott, amelyben többek között köszönetet mondott a rendező KAC-nak a versenyek sima és körültekintő rendezéséért. Majd ünnepélyes körülmények között kiosztották az adakozásból összehozott díjakat.

Helyreigazítás. Az országos Makkabi bajnoki versenyek atlétikai részének beszámolójába sajtóhiba csuszott be. A 400 m sikfutás helyes eredményei helyett ugyanis nyomtatásban a 800 m eredményei jelentek meg. A helyes eredmények: 400: 1. Kamenetzky Cernaui 56.1, 2. Blumenfeld Cernaui 63, 3. Leibovitz Cernaui. 800 m: 1. Katz Cernaui 2:16, 2. Blumenfeld Bucuresti 2:18, 3. Brunstein Cernaui.

Meglepő vereségek a Nemzeti Bajnokságban

Cluj, szeptember 16. A Nemzeti Bajnokság eheti fordulóján öt mérkőzés szerepelt. A tizenkettős mezőnyből pihent a cluji Romania és az AMTE. Eredmények:

NAC—Universitatea 4:0 (2:0). Az Universitatea súlyos veresége meglepetés. A gólokat Kocsis (2), Bodola és Moskó (11-esből) lőtték. Biro Joneanu Tope.

Venus—Ripensia 5:2 (3:1). A Venus megérdemelten győzött Seppi (4) és Gruin góljaival. A Ripensia mindkét gólját Ciolac lőtte. Haezer néző, bíró Theil.

Gloria—Crisana 2:1 (0:0). A szerencsésebb csapat győzött. Góllövők: Pescian, Dobra, illetve Boksa, Biro Murgu.

Kinizsi—Unirea Tricolor 2:0 (0:0). A Kinizsi győzelme meglepetés. Tabac és Glasz a góllövők. Biro Oravetz.

CFR—Juventus 3:1 (2:1). A vasutascsapat egységesebb játéka révén megérdemelten győz. Cuedan, Pál és Georgescu, illetve Korony a góllövők. Biro Ceauoreanu.

Nemzeti Bajnokság B)

1. csoport: Constanta. Viktoria—Makkabi 4:1. Ploesti. Praha—Elpis 4:3. Bucuresi. Sportul Studentesc—ACFR 2:1 (1:0).

2. csoport: Craiova. TMTE—Craiovan 3:1 (2:1). Lugoj. Jiul—Vulturil 1:1 (1:1). Resita. UDR—Rovine 2:2 (1:0). Timisoara. ILSA—TAC 5:2 (2:0).

3. csoport: Oradea. Törekvés—CFR 1:0 (0:0). Baismare. Phoenix—Tricolor 3:2 (1:1). Saturnare. Olimpia—Viktoria 4:2 (2:1).

4. csoport: Brasov. IAR—HTV 2:1 (0:1). Simeria. CFR—Mures 6:0 (2:0). Diosanmartin. Sticla—Unirea 3:1 (1:1). Sibiu. Soimii—NSE 5:0 (1:0).

Kerületi bajnokság

Megnemerdelmet vereséget szenvedett az oradeai Makkabi

Oradeáról jelenti tudósítónk: A kerületi bajnokság során az oradeai Makkabi komoly játékerőt képviselő együttese vasárnap a Vasassal játszott, amelytől az utolsó percben kapott lególlal 3:2 arányban vereséget szenvedett. A Makkabi jobb volt ellenfelénél, ha mégis kikapott ez egyrészt az ellenfél játékosai keménysége, másrészt a játékosok testi épségének megővására való különös tekintet volt.

Arad. USA—Egyetértés 6:0 (2:0), ATE—Unirea 3:0 (3:0), AAC—Transilvania 6:2 (0:0), Olimpia—I. Jah 6:2 (2:1), Soimii—Tricolor 5:1 (1:0).

Brasov. Astra—BMTE 2:0 (1:0), Izvorul—Gloria 3:0 (3:0), Bod—Suburbu 3:3 (3:1).

Barátságos mérkőzések

A fejlődő Haggibbor ismét bebizonyította kvalitásait

Cluj, szeptember 16. Az újjászervezett és hivatalos elismertetés alatt álló Haggibbor futbalcsapata folytatva gyakorlómérkőzéseit, vasárnap Huedinen játszott, ahol a város

válogatottja ellen, amely tekintélyes játékerőt képvisel 1:1 (1:0) arányban végzett. A huedini csapat igen komoly ellenfél volt, amelynek tudására jellemző, hogy valamilyen cluji csapatot, amelyek az utóbbi időben ott megfordultak, nagy gólaránnyal győzte le. A Haggibbor gólját Kaufmann lőtte.

Arad. AMTE—Juventus 9:1 (3:0).
Targumures. KAC—MSE 2:0 (0:0).
Bistrita. Ceramica—Gloria 2:1 (2:0).

Külföldi eredmények

A Sparta nyerte a Közép-Európa Kupát

Prágából jelentik: Hatvanezer néző jelenlétében került vasárnap Prágában előntésre a Közép-Európa Kupa döntő mérkőzése a Ferencváros és Sparta csapatai között. A mérkőzés 2:0-án félidő után a Sparta nyerte 3:0 arányban. A gólokat Braine (2) és Nejedly lőtték. A Ferencváros mélyen formája

alatt játszott, ilyenformán veresége reális. A mérkőzés közmegelegedésre az angol Fogg vezette.

Prága, szeptember 16. A mérkőzést megelőzően a Ferencváros óvat nyújtott be. Az angol bíró jelenlétében ugyanis lemérték a pályát, amely csupán 104 méter hosszú volt, holott a nemzetközi futballszövetség előírása szerint a pályának 110 méter hosszúságúnak kell lennie.

Budapest. Hungaria—Budai 11 2:1 (2:1), SBT—Kispest 1:1 (0:0), Phobus—Attila 2:1 (0:0), B udafok—Törekvés 8:0 (2:0), Bocska—Ujpest 0:0, Szeged—III ker. 4:2 (2:1) csütörtökön.

Breslau. Németország—Lengyelország 1:0 (1:0).

Párizsban a Németország—Franciaország atlétikai versenyt a németek nyerték 10:248 pontarányban.

Triest. Soroksár—Triestna 2:0.

KÖZGAZDASÁG

247 millió lej értékű árut importáltunk az utóbbi három hónap alatt kompenzációs alapon

Bucuresti, szept. 16. Hivatalos statisztikai adatok szerint a kompenzációs alapon eszközölt behozatal az idei év június 10-től kezdődőleg augusztus 6-ig összesen 247 millió lejt tett ki, annak ellenére, hogy a kormány a kompenzációs üzleket megszorítását harangozta be az új külkereskedelmi rendszer június 11-én történt életbeléptetése alkalmával.

Ebből az összegből 105 millió lej értékű árut Németországból, 45 millió lej értékű Angliából, 35 millió lej értékű az Amerikai Egyesült Államokból, 18 millió lej értékű Magyarországból, 10 millió lej értékű Belgiumból importáltunk. A behozott áruk nagyobb részét gépek, alkatrészek és pamutárúk voltak.

Narc a román pamutbehozatalért

Wien, szept. 16. A „Die Börse“ legutóbbi száma a következő érdekes megállapításokat filzi a román behozatali kvóta kérdéséhez:

„Az osztrák gazdasági körök oly értesítést kaptak, hogy a román kormány a legközelebbi hetekben megállapítja az idei év harmadik negyedére szóló importengedélyeket, melyek elé nagy érdeklődéssel tekintenek az osztrák exportőrök. Ezeknek a behozatali kvótáknak a terhére már eddig is történtek szállítások. Az osztrák exportipar számára nagy jelentőséggel bír annak a megállapítása, hogy ezek az előzetes szállítások mily hányadban fognak a harmadik negyedévi és mily hányadban a negyedik negyedévi behozatali kvóta terhére esni. Romániai információk szerint a bécsi gazdasági körökben az a meggyőződés uralkodik, hogy a harmadik negyedévi importkontingens meg fogja haladni a második negyedévit, amely 65 százaléka volt a megelőző évi behozatalnak. Föltetelezik, hogy Románia Ausztria számára 80 százalékat fogja engedélyezni a múlt évi behozatalnak. Figyelembe véve, hogy a román pamutbehozatalnak az utóbbi időben tapasztalható csökkenése nagyon kedvezőtlen hatást gyakorolt az osztrák pamutfonódnakra, az érdekeltek osztrák gazdasági érdekségek igen erőteljes akcióit indítottak a román kormánynál. Ennek az akciónak az eredményeképpen az osztrák iparvállalatok

jelentős megrendeléseket kaptak Romániából pamutárúkra. Főleg a pottendorfi gyár kapott nagyobb román kontingens, mely lehetővé teszi, hogy a tervezett üzemredukcióra ne kerüljön sor. Az a tény, hogy nem mindenik osztrák pamutfeldolgozó üzem részesedett aránylagosan a román kontingensben, a mellőzött osztrák iparvállalatok között nagy elégedetlenséget keltett.

Panaioctakos tábornok átvette az első hadtest vezetését. Athénből jelentik: Az athéni lapok közlései szerint a monarchisták és köztársasági pártiak között történt verekedésnél megszületett Panaioctakos tábornok átvette az első hadtest vezetését.

Bucurestélyek a távozó varsói román követ tiszteletére. Varsóból jelentik: A távozó Cadere román követ és neje tiszteletére több bucsuesélyt rendeztek Varsóban. Cedere vasárnap Slawek miniszterelnök vendége volt. Előzőleg Szembek külügyi államtitkár birtokán töltött el néhány napot. Vasárnap kihallgatáson jelent meg Moszcinszki köztársasági elnök, akinek átnyújtotta visszahívó levelét. A köztársasági elnök ebben is vendégül látta a Varsóban lengyel barátságáért nagy népszerűségnek örvendő követet.

Székely és Réti BUTORGÁRT

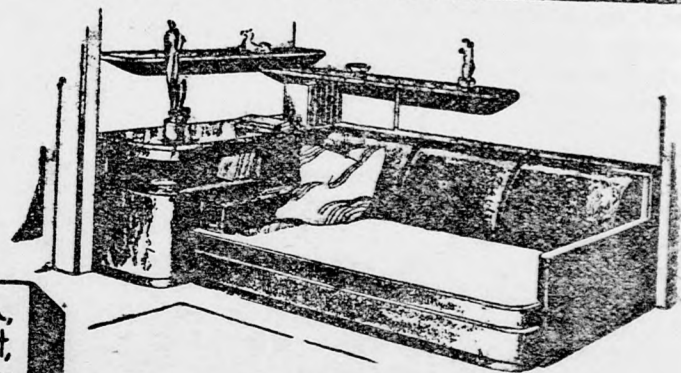
TARGU-MURE/—BUCURE/TI—BRA/OV

Tervezőink művészete,

Munkáink szaktudása,

Anyagjaink kiválósága, nyújtják Önnek azt a biztonféket, mely a butorvára-lár előfeltétele

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amelyeket Ön magának elképzelt.

Törvényes

A főné

A hivatalos

Berlin, szeptember 16. Nürnbergbe összegyűlés elvégezte a német zsidóság képviselői, akik a zsidóság jövőjéről és a zsidóság kiváltságainak megőrzéséről tárgyaltak. A zsidóság képviselői a zsidóság jövőjéről és a zsidóság kiváltságainak megőrzéséről tárgyaltak. A zsidóság képviselői a zsidóság jövőjéről és a zsidóság kiváltságainak megőrzéséről tárgyaltak.

Ezt a helyzetet mozdította a „birodalmi gyűlés” a zsidóság képviselői a zsidóság jövőjéről és a zsidóság kiváltságainak megőrzéséről tárgyaltak. A zsidóság képviselői a zsidóság jövőjéről és a zsidóság kiváltságainak megőrzéséről tárgyaltak.

Ha az új törvények a zsidóság helyzetét rontanak, mert nem rombolják a zsidóság helyzetét.

Törvényesítették a németországi zsidóság teljes jogfosztottságát

A vasárnap esti birodalmi gyűlés megfosztotta állampolgári jogaitól az összes németországi zsidókat

Tízévi börtönbüntetés zsidó és nemzsidók közötti házasságért. Egyévi börtönbüntetés a kampóskeresztes jelvény viseléséért. Hitler a nyit birodalmi gyűlésen pogromra uszított

A hivatalos német távirati iroda tompítani igyekszik a Führer beszédének élet

Berlin, szeptember 16. A vasárnap este Nürnbergbe összehívott német birodalmi gyűlés elvégezte az utolsó törvényes simitásokat is, a németországi zsidóság jogfosztásának művét. Az a három törvényjavaslat, amelyet Göring előterjesztésére a birodalmi gyűlésnek és parlamentnek nevezett náciklub, tulajdonképpen nem tesz egyebet, mint hogy törvényes formákba öltöztet egy a valóságban amúgy is meglévő helyzetet. Hitler uralomrajövetele óta a németországi zsidók *de facto* megszűntek egyenrangú polgárai lenni a német birodalomnak. Sorozatosan közöcsítették ki őket a közhatalmokról, a szabad pályákról és szüntelen hecpropaganda gondoskodott arról, hogy a valóságban még a zsidókkal való érintkezés is főbenjáró bűn számba megy ma. A németországi zsidóknak egy tekintélyes része volt kénytelen vándorbotot venni a kezébe. A többég, amely kénytelen a Harmadik Birodalomban élni, írott törvények nélkül sem hivatkozhatott polgári és emberi jogaira az egykor független német birodalom előtt, mert az igazságszolgáltatási fórumok a nemzeti szocialista „szellemre” való hivatkozással hozták meg a legképtelenebb jogi döntéseket. Nem volt bíróság, amely előtt ez az emberi méltóságában minden nap megaláztatott, végigsértett, meggyalázott és kigunyolt nép jogorvoslásra talált volna.

Ezt a helyzetet most törvényerőre emelte a „birodalmi gyűlés” szavazata. A németországi zsidók *de iure* is kiváltak a német népközösségből és az új törvények értelmében nemzeti kisebbséget alkotnak. Ezzel az aktuálissal — jegyzi meg ironikusan a hivatalos német távirati iroda vezetője — eleget tett a német kormány a cionista kongresszuson elhangzott óhajoknak és megadta a zsidóság kisebbségi jellegét. Ez a megjegyzés, amely jellemző a mai Németországra szemlélve vezetőknek háttérben a cionizmusára, semmieset sem lesz alkalmas arra, hogy a külföld közvéleményét megtevéssze a Harmadik Birodalom vezetőinek tényleges intencióit illetően. Igaz ugyan, hogy a cionista felfogás egyik alapvető tétele az a felismerés, hogy az asszimiláció erkölcsileg és a valóságban egyaránt képtelenség és hogy a zsidók ténylegesen nemzeti kisebbséget alkotnak a körülöttük élő gazdanépek közepette. Ennek a felismerésnek azonban egy lassu fejlődési folyamat eredményeképpen a zsidóságon belül kellett utat törnie, hogy a zsidóság saját elhatározásából deklarálja magát egy önálló népi élet viselőjének. Olyan cionista kongresszus nem volt azonban, amely azt kérte volna Hitler és Göring uraktól, deklasszálnak egy félmillió embert, sajtóban és rádióban elborítsák őket a legképtelenebb vádakkal és gyalázkodásokkal, alacsonyabbrendűnek deklarálják őket és ezt törvénybe is foglalják.

Aki ezt a helyzetet népkisebbségi jellegnek nevezi, csak örült lehet és úgy lát-szik, hogy ezt a fajtát Göring nem egyedül képviseli a Harmadik Birodalomban. A népkisebbségi sors a kulturális és bizonyos mértékig politikai és gazdasági autonómiában nyer kifejezést, de semmiesetre sem egy félmillió ember páriává való degradálásában. A vasárnap este megszavazott törvény megfosztja a németországi zsidókat állampolgárságuktól. *Ezentul dicsőítve fognak német polgárok és németországi állampolgárok között.* A zsidók ez utóbbi kategóriába tartóznak, tehát politikai jogaiktól meg vannak fosztva és így az eddiginél is jobban ki lesznek téve a rohamcsapatok és a többi hordák önkényének.

Ha az új törvények a valóságban nem rontanak, mert nem ronthatnak a németországi zsidóság helyzetén, önként adódik

a kérdés: miért volt szükség mégis ezekre a törvényekre? Miért volt szükség a birodalmi gyűlés soronkívüli összehívására, amelynek egyetlen érdemleges munkája ennek a törvénynek a megszavazásában merül ki? A választ nem Hitler antiszemita szövegeiben kell keresni, hanem a Harmadik Birodalom kétségbeesett belső gazdasági és politikai nehézségeiben. Amikor a németországi lapok nem közölhetek le egy püspöki pástorlevelet, amelyet a papok legalább húszmillió ember előtt olvasnak fel a templomok szószékéről, nem nehéz következtetni a német nép hangulatára és a náciizmussal szembeni beállítottságára. A szerencsétlen munkásszszonyt, aki a piacon nap-nap után hihetlenül drága és egyre emelkedő árakon kénytelen a legelemibb szükségleteit beszerezni, minden bizonnyal nem vigasztalja az önálló hadsereg felállítása és a fegyverkezés előrehaladásának szövege. Ha Hitler

ennek a tömegnek annyi optimizmussal tudott beszélni Németország jövőjéről, úgy ez kétségtelenül már nemcsak szándékos tömegszuggerralás, hanem tekintélyes vaktság is. Mindenesetre tudja Hitler, hogy a nemzeti szocializmus helyzete távolról sem olyan rózsás és hogy az elégedetlenség ma már olyan hangokban is kifejezésre jut, amelyekért még egy évvel ezelőtt koncentrációs tábor járt volna.

Ennek a pszichológiai momentumnak a levezetéséhez szánta Hitler és vezérkara az antiszemita agitációnak a pogrom-uszításokig való felfokozását. Hitler sorozatos nürnbergi beszédei tájékoztattak a zsidó gyűlölettel és a birodalmi gyűlés előtt tartott rövid szónoklatok a koronát tette fel mindezekre, amikor burkolatlan a véres lezárlás fenyegetését vetette oda a németországi zsidóság és a világ zsidósága felé. Ilyen körülmények között egyre világosabban domborodik ki az a donkizotti

Hogyan született meg a németországi zsidó-törvény

A nürnbergi városi színházban vasárnap este 9 órakor vette kezdetét a Reichstag rendkívüli ülése. Hitler, aki helyettese: Rudolf Hess és Göring kíséretében jelent meg a színházteremben, hatalmas üdvölgással és Heil kiáltásokkal fogadták a birodalmi gyűlés tagjai. Az ülést Göring nyitotta meg, dr. Frick belügyminiszter szólt fel, aki a Reichstag szerinte elavult alapszabályainak módosítását kérte. Ezután Hitler emelkedett szólásra. Mint rendesen, ismét azzal kezdte, hogy vitába szállt az rágalmak-hadjárral, amelyet a külföldön Németország ellen folytatnak. Egy bizonyos sajtó — mondotta Hitler — szüntelenül azt hangoztatja, hogy Németország meg akarja támadni Ausztriát és Oroszországot. Felesleges biztosítókat adnom a felől, hogy a német kormány nem tesz ellenséges szellemű intézkedéseket senki ellen. A német nép békét akar és a katonai erők Németországban kizárólag védelmi jellegűek.

Litvánia ellen
A náci pacifizmus átjárt szövegének leforgatása után Hitler támadásba ment át. Mindenekelőtt is Litvániával számolt le. Mielőtt területét elszakították Németországtól. Az ottani német lakoságot a nemzetközi egyezmények nyilvánvaló megsértésével sorozatos tortúráknak vetik alá. A Népszövetség törvényesítette azt a német nép elleni merényletet, amelyet Memelnek az elszakítása jelentett. A Kaunasban tett összes eddigi demarsainak és az illetékes litván fórumoknál tett közbenjárásaink eddigi eredménytelen formalitásoknak bizonyultak. A birodalmi kormány figyelemmel és keserőséggel követi a helyzet állandó elfajulását. Jó volna, ha a Népszövetség teljes figyelmét Memel függetlenségére irányítaná, mielőtt még az események olyan fordulatot vennének, amelyeket az egész világ sajnálna. Kaunasban pedig vegyék tudomásul, hogy a német nép nem fog visszatérni semmi olyan intézkedéstől, amely alkalmasnak fog bizonyulni memeli testvéreink jogainak biztosítására.

„Levágjuk a fejét a zsidó bolsevik hidrának”

Miután Litvániát nyitott katonai represzáliákkal fenyegette meg, áttért a Führer a zsidó bolsevik mozgalom elleni támadásra. A komintern moszkvai kongresszusa Hitler szerint világosan bizonyította, hogy mennyire kétéli az a játék, amelyet a szovjet külpolitika folytat. Hivatalosan a békét proklamálják, a komintern kongresszusán pedig haditervet dolgoznak ki a nemzeti államok belső rendjének megőrzésére.

— Tudom, hogy ennek a bomlasztó szellemnek a zsidó elemek kivül is vannak még sötétben bujkáló hívei a német birodalomban is. De vegye tudomásul a zsidó bolsevizmus és vegyék tudomásul mindazok, akiket a német birodalomban ez illet, hogy a hatalom a kezünkben van és hogy ezzel a hatalommal ki-méretlenül s semmilyen eszköztől való viz-

sza nem riadással élni fogunk, egyszersmindenkorra leszámolva a német népek ezzel az ellenségével. A német kormány vállalja az élet-halál harcot a bolsevik hidrával és le fogja vágni annak összes fejét.

A newyorki eset
— Egyébként foglalkozni kell azzal az incidenssel is, amely Newyorkban a Bremen odaérkezésével és indulásával kapcsolatban történt. Az amerikai bírói kar egyik tagja ebből az alkalomból kvalifikálhatatlan sértegetőzésekre ragadtatta magát a nemzeti szocializmussal szemben. Igaz, hogy az amerikai parlament Brodtki bíró kirohanásaiért elégtételt szolgáltatott a német birodalomnak, jellemző azonban, hogy ez a szellem befészkelte magát az Egyesült Államok tisztviselői karába. Ezt a szellemet elsősorban a zsidó elem képviseli. Ismét megöltük a világsajtót rágalmakkal és ocsárlásokkal. Szakadatlan bojkott-propagandának vezetnek le a német néppel szemben gyűlöletüket. Most látom csak, hogy mennyire igazunk van akkor, midőn ezzel a bomlasztó elemmel szemben törvényes intézkedéseket fogantatosítottunk és kihasítottuk a német nép teséből.

— Ugy látszik azonban, hogy az eddigi intézkedések nem voltak elegendők. A zsidók azt hiszik, hogy elmúltak a velük szembeni szankciók ideje és ismét arrogálják maguknak a jogot, hogy beavatkozzanak a német nép életébe. Sőt az utóbbi időben sorozatos szemtelenségekre ragadtatták magukat és az országuk több helységében igyekeztek megzavarni a párt és kormányzati tevékenységét. A beérkezett jelentésekből megállapítható, hogy nem szórványos, izolált incidensekről van szó, hanem tervszűn aláaknázó munkáról. Göring elvtárs három törvényjavaslatot fog önkélel terjeszteni és ezek közül kettő arra van hivatva, hogy végleg és törvényes erővel szabályozza a zsidó elem helyzetét a birodalomban. Amennyiben ezek a törvényes intézkedések sem fogják jobb belátásra bírni a zsidóságot, úgy ismét meg fogják vizsgálni a helyzetet és egyszer és mindenkorra megoldják ezt a kérdést.

A horogkeresztes zászló

— A harmadik törvényjavaslat mozgalmunk zászlaját teszi meg a német birodalom hivatalos zászlójának. Szimbóluma kíván ez lenni, annak, hogy a párt, a nemzet és a birodalom elválaszthatatlan egységet alkotnak azon zászló alatt, amely egyszersmind a német szabadság és újjászülését szimbóluma is.

A Führer szokatlanul rövid, alig husz percig tartó beszédét különböző zsidó-ellenes ki-téléknél állandóan félbeszakította a felháborodás moraja, amelyet hűségesen bocsátottak ki magukból a nemzet képviselőiként szereplő marionett figurák. A beigért szankciókat viszont erőteljes Hoch kiáltásokkal üdvözölték.

Hitler után Göring beszélt, aki kifejtette, hogy a nemzeti szocialista kormányzás első korszaka a hatalom átvétele volt. Most a szabadságért indított harc periódusa következik. Rámutatott arra, hogy Brodtki bíró sértő kijelentéséért nem lehet az Egyesült

szerep, amelyet Hitler a Harmadik Birodalom élén megjár. Akárcsak Cervantes hallhatatlan figurájának, neki is ellenfelekre, ellenségekre van szüksége. És mert sem Franciaországgal, sem bármelyik más felfegyverzett állammal szemben nem lehet büntetlenül szószátyárkodni, harci dühét a kommunista pártnak (és nem Szovjetországnak), a zsidóságnak és alig 2-3 millió lakosu Litvániának szegezte neki. Ezek közül is a leghalásabb és a leg-servantesibb ellenfelét természetesen a maroknyi németországi zsidóság, amelyen büntetlenül táncolhat végig a náci birodalom harci kedve. Végre egy ellenség, amelyet le is lehet győzni s melyen Hitler megmutathatja a német népek és az egész világnak a maga erejét és hősiességét.

A kérdés mindenesetre az, vajjon a német nép milliói csakugyan nem látják-e hogy földig alázza, politikailag jogfosztottan, gazdaságilag összeroppanva és lelkiileg megtörve a porban hever már régen az az ellenség, amely ellen a Führer rohamra trombitálja ezeket a milliókat? Olyan nagy, oly mindent elborító volna már a sötétég ezen a földön a Harmadik Birodalom fennállásának harmadik esztendejében?

A Reichstag vasárnapi szavazata mindenesetre lezárta a németországi zsidóság életében egy korszakot: a polgári egyenjogúság korszakát, amely pontosan kilencven esztendővel ezelőtt kezdődött el. Az új éra, mely a Reichstag vasárnapi szavazatával veszi kezdetét, nemcsak a németországi, hanem az egész világ zsidóságának életében is új fejezetet nyit meg. Az eseményekről az alábbi tudósításunk számol be:

Az eseményekről az alábbi tudósításunk számol be:

Allamokat felelőssé tenni. Ezután beérkezett a következő három törvényjavaslat:

A három új törvény

1. A horogkeresztes zászló a német nép nemzeti lobogójává nyilvánították. Kereskedelmi hajókon is csak ez a zászló tűzendő ki. A haditengerészet és a hadsereg zászlóját későbbi intézkedések fogják szabályozni.

2. A német állampolgárság és nemzetiség meghatározása. E törvény megszünteti az egységes állampolgárságot és különbséget tesz német állampolgárok (Staatsbürger) és német alattvalók (Untertan) között. Az állampolgárok igazolványt kapnak. Ilyen igazolványhoz csak a birodalmi védszövetség tagjai juthatnak hozzá. A zsidók kizártnak az állampolgárok közül, ennél fogva megfosztótnak politikai jogaktól.

3. A vér és fajtisztaságról szóló törvény, amely megtiltja, hogy zsidók és német, vagy rokonfajúak házasságot kössenek. Az ezen rendelkezés ellen vétőket öt-tíz-ig terjedő börtönbüntetéssel sújtják. Azt a zsidót, aki horogkeresztes jelvényt visel, egy évig terjedő fogházzal büntetik.

A három törvényjavaslatot vita nélkül elfogadták és Göring zárószóval után az ülést véget ért.

Mit mondanak a külföld számára

A hivatalos német távirati iroda főnöke: Ingemar Berndt, a Deutscher-Dienst című lapban cikket ír, amely szerint a Reichstag által megszavazott új törvények eleget tesznek a cionista kongresszuson elhangzott óhajoknak és megadják a németországi zsidóság kisebbségi jellegét. A zsidók iskolákat, színházakat tarthatnak fenn és minden irányban dolgozhatnak jövőjükért. Természetes azonban, hogy tartózkodniuk kell minden, a kormányzás ügyeibe és a német nép érdekében való beavatkozástól. A német nép meg van győződve arról, hogy ezen intézkedések által a zsidóknak meglesz a lehetőségük arra, hogy saját életüket oly módon rendezzék be, amely normális és elviselhető kapcsolatokat terem a két nemzet között (?).

Ugyancsak a hivatalos német távirati iroda közli — nyilván ezt is a külföld számára — hogy a vasárnap esti törvények csak a tisztavéri zsidókra vonatkoznak, nem pedig a vegyesházasságból származottakra is.

A birodalmi gyűlés befejezése után Hitler bankettet rendezett a nemzeti szocialista párt vezetőség tiszteletére. A Führer ezal is beszélt és kifejtette, hogy a nemzeti szocialista forradalom megadta az egyetlen lehetőséget a németek és a Németországban élő zsidók közötti viszony rendezésére. Az új törvények módot nyújtanak a németországi zsidóknak arra, hogy saját népi életüket éljék „úgy, ahogy ezt sehol a világon eddig nem tehették”. Végül, valószínűleg a Reichstagban tartott pogromuszító beszédének tompítása céljából hangsúlyozta, hogy pártjának tartózkodnia kell minden „izolált” zsidóellenes akcióktól.

ogische

in Cernăuți, dr. Mark. ... gen zur Eröffnung ... Die Auf ... riefungen finden ... welchem Tage ... dungen (münd ... genommen wer ... Cernăuți, Str. ... get Jahresprog ... ngsbedingungen

STÜTZE

ortnak Románi ... sziveskedjék írni ... konzulátusnak ... at der Republik

STÜTZE

aménnyel közve ... sással rendelkező ... e Ferdinand 116.

elkező autorizál ... zratív és keres ... y elhelyezkedést ... Komoly" jellegre

ő iroda társul ke ... delkező tisztvis ... állóan levelez és ... hat „Ötvenzerig”

agy eladni? For ... dler ékszerészh ... ascu fűszertöltet

férfiöltönyöket, ... végzett uriszabó.

gép-ek jutányo ... Dumbrăveni.

járatos segédet ... Weisz, Satumara.

am részére kere ... nyit házasság cél ... nyéseket Fuchs, ... 45.

ermeket uricsalád ... gele Carol II, 18.

éfi kötetárak el ... t gyári árákon, ... Str. V. Goldis 4. ... délután 3-6.

arrást, egész ke ... zhoz is megyek. ... Ardeleana 5.

átalakítását és ... nspanner szörme ... emeleten. Ször ... si modellek. Gyári

átást kaphatnak ... Abatele Zavoral

Muttersprache ... hrigen Sohn. Ad ... abgeben.

garantált tiszt ... er Lajos, Arad.

szerműveknél viz ... magasfeszültségű ... munkálatokat és ... Calea Victoriei 87

hissen „Pardess ... teazul 1.

ortos lakás kiadó ... obával, irodánál

HIREK

Modern csillárt olcsón Constructio
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

— Titulescu Genfbe érkezett. Genfből jelentik: Titulescu Bad Gastheimból nejevel együtt megérkezett Genfbe. A pályaudvaron Tewfik Rusdu Arras török külügyminiszter, Purice Jugoszláv miniszter, Kuthera, Benes kabinetfőnöke, Savel Radulescu, Elena Vaccarescu, Mircea Djuvara, V. Pella, Visoiianu Dragu sajtóigazgató, a genfi román és kis-antant kolónia tagjai várták Titulescut.

— A semmitörzsek október 16-án dönt Dumitrescu csendőrtábornok sorsáról. Bucurestiből jelentik: Az ügyesség állal a „törvény érdekében” a semmitörzsekhez intézett fellebbezés tárgyalására valószínűleg október 16-án kerül sor Dumitrescu tábornok, valamint Crivat és Letu ezredesek ügyében.

— Nyolcvan személyt vettek őrizetbe a bucaresti razzian. Bucurestiből jelentik: Ma éjjel a bucaresti rendőrség újabb razziat tartott, amelynek alkalmával 80 gyanús személyt vettek őrizetbe, akiknek leigazolása és kihallgatása folyamatban van.

— Rómában nemzetközi céllövőverseny nyílt meg. Rómából jelentik: Mussolini tegnap ünnepélyesen megnyitotta a nemzetközi céllövőversenyt, amelyen 18 nemzet vesz részt.

Sevilla Pastor

A Siegler-társulat tagadhatatlanul újat produkál a jiddis színpadon. Repetoarja ugyan nem sokkal jobb, mint amit eddig volt alkalmunk látni a különböző zsidó társulatoktól, de választékosabb izlésről tanuskodik.

A társulat csillaga: Sevilla Pastor. Vérébeli zsidó művész, aki nagy temperamentuma mellett sok intelligenciát és finomságot visz alakításába. Nemcsak átérzi, hanem át is gondolja szerepeit. Nem olcsó sikerekre és olcsó bravurokra törekszik, hanem valami egészen különös melegséggel és megkapó bájjal, hódítja meg a közönséget. Abszolút ura a színpadnak és egészen kivételes kvalitásokkal rendelkezik. Izlésesen öltözködik és tartózkodik minden túlzástól úgy a komikumban, mint a tragikus momentumoknál. Tüzes temperamentum, de ugyanakkor rendkívül figyelmeztet is. Ez a titka nagy sikereinek. Játéka hamisítatlan művészet és nem gics. Ezzel érdemelte ki azokat az elismerő kritikákat, melyekben az európai fővárosok színházi sajtója részesítette.

De az együttes többi tagjai is komoly értékeket képviselnek. Maga a Siegler család a gerince az egész társulatnak. Siegler igazgató nemcsak művészi irányítója, hanem ténylegesen atyai mestere és tanítója az együttes minden tagjának. Kifinomult izlése és meleg szíve rajta nyugszik a társulat minden életmegtörszínülésén. De mindenképp fölélt maga is nagy művész. Nagyapó-szerepei egészen magas színvonalat képviselnek. Ugyanez mondható az igazgató feleségéről, Rosa Siegleréről, akihez hasonló anyát ritkán látunk az erdélyi színpadokon. Erna Siegler a társulat fiatal primadonnája, feltörő tehetség és megkapó jelenség. M. Pastor, Sevilla férje nemcsak kiforrott színész, hanem jó kritikus is úgy a darabok kiválasztását, mint a szerepek kidolgozását illetően. Dolly Nachbar a zsidó humor és tragikomikum eredeti megtestesítője. Hamisítatlan Menachem Mendel. Ella Silber és a két Kohnovsky méltán csatlakozik a társulat többi erőihez és értékeihez.

És együttvéve az egész társulat a legjobb impressziót kelti. Művészi harmonia és művészi felelősség jellemzi mindnyájukat és nem kétséges, hogy erdélyi szereplésük maradandó emléket hagy maga után mindazokban, akik a jiddis színpadot őszintén szeretik.

— Templomülések bérbeadása a Regele Ferdinand uti főtemplomban és pótimaházban. A régi bérletek megújításának utolsó határideje szeptember 19, csütörtök esti 6 óra, azontul a fennmaradó ülések felkintet nélkül a régi bérletekre a jelentkezőknek ki fognak adni. A magánülések tulajdonosai felkértek, hogy jegyeiket — a karbantartási illeték egyidejű lefizetése mellett — fenti határidőig szintén váltásák ki. Felhívjuk a t. templomlátogatók figyelmét, hogy a nagyünnepek alkalmával a templomba való belépés csakis imaszékjegy felmutatása mellett van megengedve. Jegy nélkül az ellenőrző közegek senkit sem fognak beengedni.

— Egy rohamosztagos autót elütött egy személyvonat. Stuttgartból jelentik: Egy autókamion, amely egy rohamosztagos tagjait szállította el Nürnbergből, Dettingen közelében elütötte egy személyvonat. Az autóban ülők közül öt súlyosan, kettő könnyebben megsebesült.

— Ha fáradt és izgatott, ha a hasban feszülés érzése kínozza és gyakori felelőérzetben szenved, akkor igyék reggelként éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarokat, csökkenti a mérges bégázéjlődést s elhárítja a vértódlásokat. Az emésztőszervek bántalmának több orvostanára elismeri, hogy olyan tüneteknél, melyeket a bélben keletkező mérgek okoznak, a Ferenc József viz kitünően beválik.

— Egy német légi akrobatanő Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt meghívott társaság előtt Louise Hoffmann, az ismert német légi akrobatanő, aki von Gronaival együtt érkezett a fővárosba, bemutatót tartott, amelynek során egészen kivételes mutatványokkal szórakoztatta a megjelenteket. Utána Bazu Cantacuzino is fellépett és néhány akrobata figurát mutatott be.

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i Igazgatójának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában kedden, szeptember 17-én délelőtt 1/2-1/2 óra között dr. Horovitz László tart inspekción.

— Bianu Eugen átvette a sziguranca iránnyitását. Bucurestiből jelentik: Eugen Bianu, az állambiztonsági hivatal helyettes vezérigazgatója, visszaérkezett szabadságáról és átvette a sziguranca ügyének vezetését. Az új sziguranca vezérigazgató kinevezésére csak a kormány átszervezése után kerül sor.

— Tűzvész egy japán cirkálón. Tokióból jelentik: Az Ashigara cirkálón tűz ütött ki céllövőgyakorlatok alkalmával. A hajó két tisztje és 39 tengerésze, továbbá a segítségül jövő Megami hadihajó 11 embere is megsebesült.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatású a

„Bixadi viz”
amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorerősítő fájdalom ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluj-i lerakat: Vitromin Rt. Calea Regele Ferdinand 70.

— Maniu filoperáción ment keresztül. Bucurestiből jelentik: Madgearu ma Berlinbe utazik. Tegnap tájékoztatta Mihalachet Maniuval Sinaiaiban folytatott megbeszéléséről és közölte, hogy Maniu jól van, bár megüült és fülbántalmat operációt tettek szükségessé, amely nagyon jól sikerült.

Ma, kedden este az **Ujságíróklubban** a megnyitási évforduló alkalmával **műsoros est**
Guncser Nándor és Nemes Ferenc
humoros, rajzos krónikája a két év történetéről.
Gidáli-fivérek
nemzetközi híri jazzzenekeseknek fellépése.
Sándor Bandi táncprodukciója
Csütörtökön kezdődik a tehetségverseny
Dudus újjászervezett zenekara. Kitérő és olcsó konyha.

— A Keren Kajemeth felhívása munkatársaihoz. Szeptember 20-án kezdődik a „Tisri-akció”. Templomülések eladásánál munkatársaink kérjük a hitközségektől a KKL javára való adományozást és gyűjtésnek a templomülések eladási helyén persellyel a KKL-nek. A templomokban való adományozás az ünnepek alkalmával a főbevétele a tisri-akciónak. Szilochot napján induljanak el munkatársaink házról házra, adják le ajánlék propagandacsomagunkat és gyűjtésnek a KKL javára. A Jizkor-akció lebonyolítása, ha pontosan és körültekintően történik, sokat jövedelmez a KKL-nek. Ha valamelyik hitközség nem engedélyezi a Jizkor-akciót, akkor Jizkor előtt házról házra járva, kérjük annak megválasztását és nyújtását az adományozónak a Jizkor könyvecskét. A Jizkor-akció egy negyedmillió lejt kell hogy eredményezzen a KKL javára!

— Gdászner Akiba Brasovban. A brasovi ortodox izraelita hitközség előjáróságának meghívása folytán Glasner Akiba, a cluj-i ortodox zsidó hitközség főrabja az elmúlt héli szombatján hitzónoklatot tartott a brasovi templomban, amelyet ez alkalomra szűfőlésig megtöltött a hívők serege. A hitatos ünnepi csendben, mindvégig feszült figyelemmel hallgatta a közönség Glasner főrabbi megragadó előadását, amely mélységes benyomást tett az Elul hónap ünnepi hangulatába borult hallgatóra. A hitzónoklat vezető eszméje a heti szakasz bevezető gondolatán elindulva, a felnövekvő ifjúság lelki és gyakorlati vallásos életének szükségességét mutatta ki. A Bikkurim-panancsolat ünnepélyes demonstrációja az Egyetemes nagy szerű manifesztációja volt a multban, ugyanez volt a zsidóság pusztában való vándorlásának idejében is, de ez legyen a szimbóluma a diaszpóra zsidóságának is. A hitzónoklat második része a zsidó nép vigasztalásának és egy jobb jövő reményességének prófétai hirdetése volt. Glasner Akiba főrabbi ragyogó konstrukciója orációja a lelki mélyéig fogta meg hallgatóit, akik a beszédet, mint egy felejthetetlen élményt élvezték és amelynek hatása bizonyára elmaradhatatlan lesz.

— Smaranda Braescu utban hazafelé. Párisból jelentik: Smaranda Braescu román pilótánő a napokban indul hazafelé. Négy távban teszi meg az utat Strassburg, Bécs, Arad és Bucuresti leszállásokkal.

— Száz ezer zarándok volt tegnap Maglavitban. Bucurestiből jelentik: A Curentul maglavitit jelenlése szerint vasárnap 100.000 főnyi tömeg érkezett oda és meghallgatta Vartolomeu püspök beszédét a hitről és a csodák jelentőségéről.

— Spéterné Blum Maresa mozgásművészeti iskolájában a tanítás október 1-én kezdődik. Beiratkozás szept. 22-től naponta délelőtt 11-12-ig, délután 4-6-ig a Str. Dacia 3. („Domus” házban) levő iskolában.

— Kérem. Egy szegény özvegy zsidóasszony, kit a mult hetekben egy kocsi elgázolt és ebből kifolyólag nyomorék és munkaképtelen lett, kéri a jószívű emberek támogatását. Pénz vagy természetbeni adományokat, a kiadódhivalat továbbít.

Kereskedelmi és Ipari vállalatok figyelmébe!
A pénzügyminiszter No. 126.108/27 VII/1935. rendelete értelmében a számla Cotor-ra!
kötelező bélyegző
raktáron kapható. Újévi névjegykártyák szép kivitelben legolcsóbb árban.
ALBERT
nyomdában készülnek. Cluj, Calea M. Foch (v. Victoriei) No. 7. Telefon 308.

IRÓK ÉS IRÁSOK

Subhas C. Bose:
The Indian Struggle
1920—1934

Egy zöld vászonkötésű testes kötet fekszik előttem sárga papirborítékban, melyről mint hatalmas szobor tűnik elő a fenti tömör cím, az indiai küzdelem 1920 és 1934 között.

A könyv egy kortörténeti dokumentum, mely számot ad a hatalmas indiai nép mind nagyobb erőre kapó küzdelmeiről az önkormányzat eléréséért.

Miről van szó? A britindiai császárság közvetlen birtokállományán, vagyis Bengália, Asszám és Birma harmadfél négyzetkilométernyi területén lakó mintegy háromszázmillió nép alkotmányos szabadságharcának legújabb fejleményéről.

E könyvnek, mely egyedül áll a maga nemében, érdekes története van.

A mult év nyarán európaszerte élénk visszhangot keltett egy exotikus vendég látogatása az egyes fővárosokban.

Subhas C. Bose volt kalkuttai polgármestert fogadták mindenütt lekötöztető szívéllyességgel és mindenütt rendelkezésére bocsátották az adatokat, amelyek iránt érdeklődött.

Az alig negyvenéves indiai intellektuális csak kevesen tudják, hogy a britindiai nép egyik vezetője és fiatal kora ellenére már nagy politikai mult áll a háta mögött. Mint angol műveltségű ifju, először állami közigazgatási szolgálatba lép. Pályája felfelé ível. De elkapja a nemzeti felbuzdulás szelleme és otthagya karrierjét. Népe szabadságharcába vegyül, de ott is rövidesen kitűnik, úgyhogy a legelső sorába kerül. Mint ilyen nem kerülheti el a kimagasló ind egyéniségek sorát: a bebörtönzést. Egy távoli birmai fegyverzetbe szállítják, ahol két évig sanyalódik, miglen oly beteg nem lesz, hogy az angol hatóságok nem vállalták tovább életéért a felelősséget és — akkor kiszabadul.

A mult nyáron egészsége helyreállítása végett Európába jön, de utját tanulmányi célokra használja fel, amíg le nem esik lábáról és egy bécsi szanatóriumba nem jut. Súlyos betegséget és műtéteket áll ki, de nem mozdul Bécsből, míg meg nem írja hatalmas könyvét az indiai szabadságharcról.

Subhas C. Bose könyve azért igen értékes, mert az indiai viszonyok egyik legalaposabb ismerője írta, aki maga is egyik fő tényezője az általa megírt politikai eseményeknek.

Könyvének bevezetésében magyarázatot nyerünk arról, hogy mi okozta egy olyan irratatosan nagy terület és nép leigazását. Azután pontos leírást kapunk az egyes európai hódító népek, végül az angolok működéséről és taktikájáról. Végül az író az indiai nép benszüllött uralkodóiról, népmozgalmakról és népvézerekről nyújt ismertetést. Természetesen az olvasónak türelmeire is van szüksége, mert egy olyan óriási nemzetnek sok kiváló fia volt és van és különböző áramlatok hullámanak a nagy nép kebelében.

A mult tulajdonképpeni tárgya az önkormányzat elnyerésére irányuló legújabb alkotmányos küzdelem leírása. Az író lépésről lépésre követi az eseményeket, miközben szóba kerül minden valamelyes Indiával kapcsolatban szerepet játszó angol államférfi, politikus, katona, kormányzósági és rendőrségi ténylező, valamint angol parlamenti diszkusszió, kormányrendelet, alkotmányterv, módosítások, konferenciák, lapvélemények, egyezmény minden mozzanat, ami összefüggésben van az indiai eseményekkel. A háttérrel természetesen az indiai benszüllött vezérekben ténykelés, agitációja, a benszüllött nép magatartása, lázongása, szenvedése adja, amelybe beleszövi az író bebörtönzésének leírását, Gandhi szerepének méltatását és a jövő várható alakulását is.

Megtudjuk e könyvből, hogy az ind nemzeti mozgalom legfőbb tényezője az 1885-ben alapított Ind Nemzeti Kongresszus, melynek Mahatma Gandhi az elnöke, aki így az ind nemzet tulajdonképpeni uralkodója, mert bár a jobb-és baloldali csoportra oszló kongresszus jobbszárnyához tartozik, az egész nép oszlatlan bizalmát és szeretetét bírja. Az író a balszárny egyik legfőbb vezetője és könyvében azt állítja, hogy rövid időn belül a baloldali irányzat az egész kongresszust meghódítja, amely baloldali irányzat Indiában politikai radikalizmust, a jobboldalnál erőteljesebb és hevesebb nemzeti erő kifejtést és szociális beállítottságot jelent.

A kiváló ind vezéreknek, aki a bécsi ind kolónia tisztelgő elnökje, közös ismerősünk utján jutottak el a könyvhez hozzá, ezúton mondok köszönetet.

Dr. Stern Mór

UJ KELET Legújabb hírek

Szeptember 26-án kezdi meg Olaszország a háborút Abesszinia ellen

A háboru kitörése alkalmával rendkívüli ülásszakra hívják össze a Népszövetség közgyűlését. Olaszország kedden készül bejelenteni kilépését a Népszövetségből

Genf, szeptember 16. Genfben újra feszült a helyzet. Azt az enyhülést, amelyet Laval beszéde váltott ki, egy csapásra megszüntette az olasz minisztertanács kategorikus állásfoglalása. Az olasz minisztertanács Olaszország kilépésével fenyegette meg a Népszövetséget és nemzetközi körökben számolnak is ennek közeli lehetőségével.

A párizsi Petit Parisien szerint Genfben közeledek a döntő pillanat. A keddi vagy szerdai napot tartják a Népszövetség kritikus napjának, amennyiben ekkor fogja Olaszország kilépését közölni a Népszövetségből. Más verzió szerint Olaszország, mielőtt kilépne határozná el magát, megvárja a népszövetségi ötös-bizottság jelentésének közzétételét. Londonban viszont kétségtelennek tartják, hogy Olaszország elfogja utasítani az ötös-bizottság javaslatait és ebben az esetben kézenfekvő kilépése a Népszövetségből.

A londoni lapok szerint

Mussolini bevágta az ajtót a békés megoldás lehetősége előtt

és most már elengedhetlenül szükséges a közös fellépés a Népszövetség többi tagállamai részéről.

Rómában erősen hangoztatják, hogy Olaszország nem fogad el kompromisszumos megoldást, mert ez annak elismerését jelentené, hogy Olaszország tárgyaló félnek tekintik Abessziniát. Olaszország — írja a milánói Corriere della Sera — igazságot követeli és ennek tudatában várja a fejleményeket.

Ha eljön a pillanat, amikor feleslegesnek fogja érezni a Népszövetségben való maradását, ott fogja hagyni azt.

A Stampa hangoztatja, hogy az olasz kormány nem vitatkozik Hoare angol külügyminiszterrel, de Lavalnak figyelmébe ajánlja, hogy ha a tél folyamán komolyan gondolta az olasz barátság megszerzését Franciaország számára, úgy a jövőben kerülje a szónoki fordulatokban való ügyeskedést.

Ha egyszer felborult a francia-olasz barátság, többé nem lehet lehet azt összefoldozni.

Beck lengyel külügyminiszter éles válasza Litvinovnak

Genf, szeptember 16. (Rador.) A Népszövetség mai ülését 10 órakor nyitották meg. Előnek de Valera í miniszterelnök szólalt fel, aki kérte a közgyűlést, tartsa teljes tiszteletben az alapokmány intézkedéseit azon határozataiban, amelyeket az olasz-abesszin viszállyal kapcsolatban fog hozni. De Valera hangsúlyozta, hogy

kollektív biztonság nélkül sohasem lehet fenntartani a békét. A biztonság garanciáinak egyetemességeknek kell lenniük, azokat viszályban kell tartani és az összes államokban alkalmazni.

Irország — jelentette ki De Valera — becsületbeli kérdésnek tekinti a népszövetségi alapokmányban vállalt kötelezettségeinek maradéknélküli teljesítését.

Solis, Panama köztársaság képviselője, több általános jellegű megállapítás után, amelyek a nemzetközi jog szükséges autoritására vonatkoztak, leszögezte, hogy a viszályok békés elintézése még nincs beérva a nemzetek tizparancsolatába. Annak szükségességét hangoztatja, hogy a népszövetségi alapokmányban foglalt nemzetközi kötelezettségeket teljes mértékben tartásuk tiszteletben. Solis helyesnek tartaná a kollektív biztonság megszerzését, melynek

alapelveit egyformán köteleznék a nagy- és kishatalmakra.

Ezután Beck lengyel külügyminiszter szólalt fel, aki Litvinovnak szombati beszédeiben tett kijelentésére vonatkozóan, aki mint ismeretes, elítélően nyilatkozott a két oldali paktumokról, a következőket mondta:

— Beszédében bizonyos frázisaiban, melyek önkényes módon, részrehajlás színében igyekeznek feltüntetni bizonyos az én országomban történt diplomáciai aktusokat, Litvinov olyan metódust használta, amelyek ellen kifejezett tiltakozásomat kell bejelentennem, mert károsak a lojális nemzetközi együttműködésre.

A lengyel delegátus után Haiti köztársaság megbízottja emelkedett szólásra, aki kijelentette, hogy az olasz-abesszin konfliktus megoldása esetében is az alapokmányt kell követnie a Népszövetségnek.

Az általános vitát ezután berekesztették. Pflügl báró osztrák megbízott nyilatkozott, kifejezve országának azt a kívánalmát, hogy a Népszövetség összes tagállamainak joguk legyen a tanácsba egy nem állandó tagot küldeni.

Olasz-abesszin háboru kitörése alkalmával összehívják a Népszövetség rendkívüli ülásszákát

Genf, szeptember 16. Hír szerint az angolok ajánlatához hasonlóan, akik Seiat rivánják átadni, a franciák is hajlandók felelősné Dzsibuti nevű kikötőjüket Abessziniának annak ellenében, hogy Abesszinia területeinek egy részét Olaszország engedje át. A Morning Post ze-

rint a francia kormány arra törekszik, hogy Anglia vegye át Olaszország Közép-Európában vállalt kötelezettségeit. A Daily Mail hangsúlyozza, hogy a legutóbbi események szorosabbá fűzték a kapcsolatokat Anglia és Franciaország között és a két birodalomnak defenzív szövetséget kell létrehozni.

Párizs, szeptember 16. Diplomáciai körökben tudni vélik, hogy szeptember utolsó napjainak egyikére rendkívüli ülásszakra fogják összehívni a Népszövetség közgyűlését az olasz-abesszin háboru kitörése alkalmával. Addis-Abebbában úgy tudják, hogy

Olaszország szeptember 26-án kezdi meg a hadműveleteket.

A londoni Sunday Times szerint Olaszország tüntető győzelmet akar elérni Abesszinia felett Aduanán és azután kevesebb erővel fog szembemenni a Népszövetség békélítő törekvéseivel.

Abesszinia készülődik

Addis-Abeba, szeptember 16. Laval beszéde kedvező hatást gyakorolt az abessziniaiakra, mégis általános pesszimizmus uralkodik az országban. Serényen folynak a légi támadások elleni védelmi intézkedések és állandóan tart a csapatok koncentrációja. A kormány közleményt adott ki, mely szerint 5.000 ir, 3.000 francia és több száz angol, brazil és orosz ajánlotta fel szolgálatait háboru esetére, azonban csak igen kevés kért teljesítettek.

Genua, szeptember 16. Vasárnap négy olasz gőzös indult el 7000 katonával Kelet-Afrikába.

Négy zsidó képviselő és három zsidó szenátor az új lengyel parlamentben

A lengyelországi zsidóság nagy többsége tartózkodott a választásoktól

Varsó, szeptember 16. A lengyelországi parlamenti választások befejeződtek. Tegnap folytak le a szenátusi választások, melynek során 64 új szenátort választottak és bejutottak a kormány azon tagjai is, akik a kamarai választásokon kiestek.

A lengyel lapok foglalkozva a lezajlott választásokkal megállapítják, hogy a választóknak ötven százaléka sem járult az urnák elé. Az ellenzéki pártok, nevezetesen a baloldaliak, tartózkodtak a választásoktól. A zsidóság is sok helyen távol tartotta magát a szavazástól. Így a kongresszusi Lengyelországban a hivatalos cionisták, más helyeken viszont az ortodoxia is a választásoktól való tartózkodásra hívta fel híveit.

A zsidóság részvételéről egyébként az alábbi jelentések számolnak be:

Varsó második kerületében, ahol a legtöbb zsidó szavazó él, a kamarai választásokon a nemzsidó Franciszek Urbanskyt 12.351 és a zsidó Waclaw Wyslickit 12.127 szavazattal választották meg. Utóbbi volt már képviselő és egyik megalapítója a lengyelországi zsidó szervezeteknek. A cionisták jelöltje dr. Josua Gottlieb 12000 szavazatot kapott, de kisebbségben maradt. Becslés szerint Varsóban a választásra jogosult zsidóknak 16 százaléka vett csak részt a kamarai választásokon.

Vilnában Jizchak Rubinstein főrabbi, a Mizrahi vezér és volt szenátort választották meg. Lodzban Leib Minzberg, az

eddi agudista képviselője és a lodzi hitközség elnöke, Lembergben dr. Emil Sommerstein volt képviselő és a cionisták jelöltje került be. Minzberg 16.000, Sommerstein 15000 szavazatot kapott.

Varsóban két zsidó jelölt megválasztására volt kilátás és lehetőség, ez azonban meghiúsult, egyrészt a zsidó szavazatok megoszlása, másrészt a zsidó választók gyenge részvétele folytán. A második kerületben a nemzsidó választóknak 65, a zsidóknak 16 százaléka járult az urnák elé. A baloldaliak éles agitációt fejtettek ki a választásokon való részvétel ellen és gyakran támadták meg a választási szolgálatokat teljesítő teherautókat. A választási bizottságok is nehézségeket gördítettek a zsidó szavazatoknál. Lodzban a zsidó választóknak alig 20 százaléka vett részt a választásokon. A nemzeti demokraták antiszemita agitátorai több agudista választót inzultáltak. Vilnában is csak 20 százaléka szavazott a zsidó választóknak.

Miután a zsidók 10 százalékát alkotják Lengyelország lakosságának, a 208 mandátumból 21 illette volna meg őket, az új választási szabályzat azonban csak négy mandátum elérését tette lehetővé számukra. A szenátusi választásokon egyetlen mandátumot sem szereztek, valószínű azonban, hogy három jogszerinti szenátor kerül be zsidó, nevezetesen: dr. Schorr professzor varsói főrabbi, Dickstein professzor és dr. Rosmarin volt zsidó képviselő és ismert cionista személyiség.

A gyógytudományok fejlődésével minden betegség gyógyítható lesz

A világhírű bécsi iskola nagy ujtója, Skoda (1805—1881) elsöpörte a gyógytudományban felburjánzott spekulatív túltengéseket és új alapokra fektette az orvostudományt. Kopogtatással és hallgatózással a diagnosztika biztos utjait nyitotta meg. A Rokitsansky által megállapított kórbonctani eljárások, valamint a beteg ágya melletti megfigyelések, feltárták a betegségek tipikus lefolyásait. A Buchheim és Schmieidenberg által megállapított kísérleti gyógyszerint biztos alapokra fektette a gyógyszeres hatástani ismereteket. Újabb időkben a kémika rohamos haladása gyógyanyagaink és szervezetünk megismerésében nagy hasznunkra van és a sejtek életének kifürkészésével sok rejtett törvényszerűséget fedett fel előttünk. Az itt felsorolt uttörőknek köszönhetjük az Amerikában nemrég — H. Mollis amerikai, Ivata japán, vata és Nakamura japán tudósok által fedezett azon gyógynövényt is, amelyből a világhírű „Gastro D” gyógyszer készült. Még a legnagyobb fiziológusok állatkísérletek segítségével megállapították, hogy ezen gyógynövény kivonata, azaz a „Gastro D” olyan kémiai energiával van felruházva, amely a gyógyterápiában felbecsülhetetlen értékkel bír. Érthető tehát, hogy a „Gastro D” nemcsak csillapítógát hat, hanem tökéletesen meggyógyítja azokat a makacs, idült (15—20 éves) gyomor-, epe-, vese- és májbetegségeket, amelyek eddig semmilyen más gyógyszerrel meggyógyítani nem tudták. Sőt az egész szervezetre olyan kedvező befolyással van, hogy megszünteti az ideges gyomorbetegségeket, fejfájásokat, hányingert, szédülést stb. A „Gastro D” 130 lej utánvétellel kapható Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Az osztályorsjáték huzásának eredményei

Az osztályorsjátékot nyertek: 1.000.000 lej 7070 seria I, 1.000.000 lej 7070 seria II, 500.000 lej 14812 seria I, 500.000 lej 14812 seria II, 200.000 lej 31282 seria I, 200.000 lej 31282 seria II, 100.000 lej 63500 seria I, 100.000 lej 63500 seria II, 100.000 lej 18057 seria I, 100.000 lej 18057 seria II, 50.000 lej 60739 seria I, 50.000 lej 60739 seria II, 50.000 lej 69210 seria I, 50.000 lej 69210 seria II, 50.000 lej 33010 seria I, 50.000 lej 33010 seria II, 50.000 lej 35710 seria I, 50.000 lej 35710 seria II.

Az Osztályorsjátékot 2888 lej nyerték mindazon számok, melyeknek két utolsó számjegye: 74, 27 és 67. A mellékorsjátékot nyertek: 1.000.000 lej 185726 seria I, 1.000.000 lej 185726 seria II, 1.000.000 lej 185726 seria III, 250.000 lej 116018 seria I, 250.000 lej 116018 seria II, 250.000 lej 116018 seria III, 100.000 lej 208006 seria I, 100.000 lej 208006 seria II, 100.000 lej 208006 seria III, 100.000 lej 178327 seria I, 100.000 lej 178327 seria II, 100.000 lej 178327 seria III, 50.000 lej 271388 seria I, 50.000 lej 271388 seria II, 50.000 lej 271388 seria III, 50.000 lej 183274 seria I, 50.000 lej 183274 seria II, 50.000 lej 183274 seria III, 50.000 lej 148772 seria I, 50.000 lej 148772 seria II, 50.000 lej 148772 seria III. — és még összesen 11.059 drb. 50.000 lejen aluli nyermény.

A mellékorsjátékot 444 lej nyerték mindazon számok, melyeknek három utolsó számjegye: 430, 276, 726, 272, 345, 588, 65, 762, 682 és 350.

I. Silone: Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztjainak, akikre Mussolini büszke, mert csak egyszer esnek naponta, színes életleírása a fasizmus uralma alatt.

Ára 60 lej

Kapható az Új Kelet könyvosztályában

A tiszta típus

Nem hagyják nyugodni... Ki tudja, mióta pihennek csak csontjuk létezik (kivámszoztak) és csupán töröknek velk olyan mértékben... nek és világnézetük azt n... könyvtárőrök is tudomás... amikor tisztogatás van v... egy róluk írott mű előker... tást vagy mosolyt kap az... tól, aki a legnagyobb filoz... látja, sőt érzi az emberi hi... tömegben keresztül. Miért... az "i és formálni, nagy e... ké-lársak számára élvezete... por lepi be nagy élet... az emberek barbárság... egedés minden nagyobb n... A szivük vért adták az... ért, hányan fizettek márti... De legalább haló poraikb... nekik, kivéve néhány felke... földi megkínzásuk után a... lón el is égettek abban... hogy „odafent” nem talál... érdemesnek.

Most a nagyokat kezdte

Törökországban indult ki... és pedig a faji típus meg... A sztambuli antropológia... maga elé a célt, hogy kiáso... elhatárolt állapítsa meg a t... Az első Szinán basa vo... század nagy mestere, aki... et remekelt akarta beírni... tusa mecseteivel és palotáiv... kedjék neki, de ez a törel... sikerült. Aki Sztambulba... akár az Aja Sofián is, hog... kes álomvárosban mégis es... szét dominál.

De ettől 5 lehetett tözszy

Csak hogy nem minden bi... Sőt a legtöbb valószínűs... volt török, hanem örmény... harcias török törzsek. Az... törtetésük az örmények köz... hoz.

Ami természetesen nem

nép becsületét. Miért hát megholygatni... régi esztonokat. És miért m... tpusát, amely ősiségét épp... meg, mint a legtöbb nép... a törzsi-alkotmányon, a fe... kapitalista-renden. Háború... vallásreformok és szociális... faji keresztődésekkel járt... elvész a messze multba, te... ges képfaragók műveiről lé... tetni.

Miért nem hagyják nyug

olvan jelenben, amelynek o... hogy mindenki számára... nyiljék...

A német zsidók t

Hitler zsidó-törvénye és... nem lepte meg a németors... luzerni cionista kongresszus... nemzetközi delegátusok e... erre és magatartásukban e... tosságuk mellett volt valat... hetett érezni, hogy nincs so... Nem is azon van a hang... g: zsidóság vezető köréibe... lyozzanak meg, vagy hárl... készülő törvényeket, vagy... zsidóság ellen, hanem hogy... a Németországban élő zsidó... ra a megvárakodtatásokra... várnak a Harmadik Birodal... Nem egyszerű és pusztá... kevésbé fatalizmus ez, ha... mo és, melynek politikai i... is lehet és a zsidó világba... zesen: a zsidóság válasz... tálkoztatásukra, jogfosztá... tításokra konstruktív épí... élet újjáteremtésében kell... kozzon.

Az egyik felelet: Palest... sák felelet Németországban... hercein belül egy új zsidó... dó kultúra és novelés inaug...